

2024

ILMAILU
MUSEO ✈️

SUOMEN ILMAILUMUSEON TOIMINTAKERTOMUS 2024

Suomen Ilmailumuseosäätiö
Karhumäentie 12, 01530 Vantaa
Y-tunnus: 1442039-9

Suomen Ilmailumuseon toimintakertomus 2024

Sisällys

1. Toimitusjohtajan katsaus.....	3
2. Strategiakatsaus.....	4
3. Uusi Ilmailumuseo -hanke.....	6
3.1. Rakennushanke.....	6
3.2. Museon konseptikehitys ja varainhankinta.....	7
3.3. Uusi Ilmailumuseo ja kokoelmien säilytys.....	8
4. Valtakunnallinen vastuumuseotoiminta.....	9
4.1. Valtakunnallinen museotoiminta.....	9
4.2. Kulttuuriperintötyön ja museoiden yhteistyön edistäminen ja kehittäminen.....	9
Luottamustehtävät 2024.....	10
4.3 Kulttuuriperinnön valtakunnallisena asiantuntijana toimiminen.....	10
Asiantuntijuudet 2024.....	11
4.4. Kansainvälisten yhteyksien ylläpitäminen ja edistäminen erikoisalalla.....	14
4.5. Kulttuuriperinnön tallentamisen ja digitaalisen saatavuuden edistäminen.....	15
5. Kokoelmat, tallennustyö ja entisöintitoiminta.....	16
5.1. Esinekokoelma.....	16
5.2. Valokuvakokoelma.....	17
5.3. Asiakirjakokoelma.....	17
5.4. Kirjasto- ja lehtikokoelma.....	18
5.5. Kokoelmapalvelut.....	18
5.6. Kansallinen kokoelmaportaali Finna.....	19
5.7. Entisöintitoiminta.....	19

6. Yleisöpalvelut.....	21
6.1. Näyttelyt.....	21
6.2. Digipalvelut.....	21
6.3. Viestintäpalvelut.....	22
6.4. Yleisötyö ja museopedagogiikka.....	23
6.5. Yleisötapahtumat.....	24
7. Elämys- ja myyntipalvelut.....	26
7.1. Kaupalliset palvelut ja yrityskumppanuudet.....	27
Flight Simulator World – Lentosimulaattorimaailma.....	28
7.2. Markkinointiviestintä.....	29
7.3. Yritysyhteistyö.....	30
8. Asiakaspalvelu, museokauppa ja kahvila.....	31
8.1. Asiakaspalvelu ja avoinnapito.....	31
8.2. Kahvila Yläpilvi.....	32
8.3. Museokauppa ja verkkokauppa.....	32
8.4. Kokouspalvelut.....	33
8.5. Kestävä matkailu ja Sustainable Travel Finland -ohjelma.....	33
9. Vapaaehtoistoiminta.....	34
10. Suomen Ilmailumuseo lyhyesti.....	35
10.1. Suomen Ilmailumuseo.....	35
10.2. Sidosryhmätyö.....	36
11. Henkilöstö.....	37
11.1. Henkilökunta.....	37
11.2. Henkilöstön koulutus.....	38
12. Kiinteistö.....	39
13. Säätiö.....	40
13.1. Säätiön hallinto.....	40
13.2. Edustajisto.....	41
13.3. Hallitus.....	42
13.4. Tilintarkastus.....	42
14. Talous.....	43
Olennaiset tapahtumat tilikauden jälkeen ja arvio tulevasta kehityksestä.....	44
English Summary.....	45

1. Toimitusjohtajan katsaus

Vuosi 2024 oli Suomen Ilmailumuseolle käännteentekevä.

Uusi Ilmailumuseo -hanke saatiin vihdoin käynnistettyä, kun valtion investointirahoitus vahvistettiin kevään lisätalousarviossa. Uuden suunnitteluun ja tekemiseen tartuttiin innolla, ja vuoden aikana hanketta saatiinkin edistettyä hyvin. Museon toiminnassa vuosi oli vilkas – rikoimme jälleen kävijäennätyksen. Museossa vieraili vuoden aikana miltei 54 000 kävijää. Uuden museon valmistelutöiden ohella museoon kehitettiin uusia palvelukonsepteja, esimerkiksi kerran kuussa pidettävät lasten sunnuntait otettiin museon ystävien keskuudessa innolla vastaan.

Erityisen ilahduttavaa museon kävijätilastossa on lasten ja nuorten osuus kävijöistä. Kävijöistä 20 prosenttia on alle 18-vuotiaita. Myös Museokortin jatkuva suosion kasvu näkyi tilastoissa. Museokortilla vierailevien osuus nousi 29 prosentilla edellisestä vuodesta.

Uusi Ilmailumuseo -hankkeen käynnistyminen sai pitkäaikaisen epävarmuuden museon tulevaisuudesta väistymään. Tämä näkyi positiivisesti henkilökunnan työhyvinvoinnissa ja nosti työyhteisön yhteishenkeä entisestään. Vuoden aikana palkattiin ja valmisteltiin uusien henkilöiden rekrytointia, jotta pystytään vastaamaan entistä paremmin hankkeen tarpeisiin.

Uusi Ilmailumuseo -hanke toi mukanaan paljon paineita omarahoituksen hankkimiselle. Kuluvan ja tulevien vuosien suurimmat haasteet liittyvätkin omarahoituksen varmistamiseen. Näihin ”talkoisiin” kutsumme mukaan niin yrityksiä kuin yksityisiä, jotka haluavat osaltaan olla tukemassa suomalaisen ilmailun kulttuuriperinnön säilyttämistä sekä uuden kansainvälisen tason kävijäkohteen syntymistä Vantaan Aviapolikseen.

Haluan kiittää kaikkia, jotka mahdollistitte hankkeen aloittamisen. Erityiskiitokset opetus- ja kulttuuriministeriön valmisteleville viranhaltijoille ja ministeri Sari Multalalle sekä Vantaan kaupungin johdolle. Lämmin kiitos myös museon henkilökunnalle, säätiön hallitukselle, vapaaehtoisille ja kaikille tärkeille sidosryhmillemme.

Toivotan samalla uudet ja vanhat ystävät mukaan yhteiselle matkalle kohti uutta museota!

Pia Illikainen
Toimitusjohtaja

Kuva: Milla Illikainen

2. Strategiakatsaus

Museo päivitti strategiansa vuoden 2023 aikana, uusi strategia otettiin käyttöön tammikuussa 2024. Strategia (2024–2027) muokattiin vastaamaan uuden museon hankevaihetta ja tavoitteita, päälinjat pysyivät kuitenkin samoina kuin aiemmin. Vuoden aikana määritettiin myös strategian seurannan mittarit.

Museon strategiassa määritetyt strategiset tehtävät ohjaavat museon toimintaa. Strategisten tehtävien toteutumista ja vaikuttavuutta mitataan numeerisin ja laadullisin mittarein. Näiden lisäksi seurataan myös valtakunnallisen vastuumuseotyön suunnitelman tavoitteiden toteutumista.

MISSIO:

ILMAILUMUSEO LISÄÄ YMMÄRRYSTÄ ILMAILUSTA

Ilmailu vaikuttaa jokaisen suomalaisen elämään. Sen vaikutukset näkyvät yhteiskunnan kaikilla sektoreilla esimerkiksi turvallisuudessa, taloudessa, kulttuurissa ja ekologiassa. Ilmailu tarjoaa toimeentuloa, harrastusmahdollisuuksia ja matkustustavan sekä tuottaa kaikille yhteiskunnan palveluja.

Ilmailun valtakunnallisena vastuumuseona autamme ymmärtämään ilmailun kokonaiskuvaa menneestä tulevaan ja annamme työkaluja oman ilmailusuhteen pohtimiseen.

VISIO:

UUSI VAIKUTTAVA ILMAILUMUSEO

Ilmailumuseo on yleisöille ja yhteisöille kiinnostava kumppani.

Ilmailumuseossa voidaan käydä moniäänistä keskustelua ilmailusta.

Rakennamme vakaat toimintaedellytykset Uudelle Ilmailumuseolle.

Tuotamme kulttuuri-, asiantuntija- ja elämyspalveluja, joita on myös valtakunnallisesti saatavilla.

STRATEGISET TEHTÄVÄT

SISÄLTÖJEN MONIPUOLISUUS

Vaikutamme museona sisältöjemme kautta. Tuotamme vuorovaikutuksessa yleisön, yhteisöjen ja sidosryhmien kanssa tapahtumia ja toimintoja, jotka herättävät uteliaisuutta, oivalluksia ja keskustelua.

PAIKALLINEN JA VALTAKUNNALLINEN KULTTUURIPALVELUJEN TARJOAJA

Rakennamme Vantaan Aviapolikseen elämyksellisen vetonaulan, joka vahvistaa aluetta. Tarjoamme asiakkaille ja sidosryhmille tilaa kohtaamisille ja keskustelulle. Tuotamme monipuolisia, saavutettavia kulttuuriperintö- ja kulttuurihyvinvointipalveluja.

JATKUVUUDEN TURVAAMINEN

Varmistamme toimintamme pitkän tähtäimen toimintaedellytykset. Keskeisimpiä ovat vahvat kumppanuudet, tasapainoinen talous, hyvinvoiva henkilöstö ja kestävät tilaratkaisut.

Museon päätehtävä on lisätä ymmärrystä ilmailusta. Tätä tehtävää on toteutettu sisältöjen monipuolisuuden kautta, erityisesti yleisötyön ja tapahtumien avulla. Museo saavutti entistä laajemman yleisön, kun kävijämäärä nousi edellisvuodesta merkittävästi (+ 10 %).

Museo tukee kulttuurihyvinvointia ja yhdenvertaista osallistumista tarjoamalla ilmaisia tai edullisia museokäyntejä ja vapaaehtoistoiminnan mahdollisuuksia. Museolla on esimerkiksi ilmaisiltoja ja terapia- ja kuntoutusryhmillä on ilmainen sisäänpääsy. Lisäksi museo voi tapauskohtaisesti jakaa vapaalippuja yhdistyksille, jotka pyrkivät estämään eriarvoistumista ja tukevat osallistumisen mahdollisuuksia.

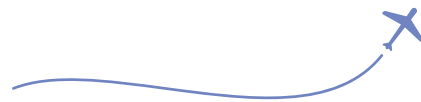
Museon eri toimintoja yhdistävä keskeisin tehtävä on uuden museon hankkeen edistäminen, myös nykyisen museon toiminta tukee uuden museon hankkeen eteenpäin viemistä.

Suomen Ilmailumuseon vapaaehtoistoimintaa: vapaaehtoisoppaat.

Uuden Ilmailumuseon suunnittelussa museon arvot; uteliaisuus, vastuullisuus ja yhteisöllisyys näkyvät läpileikkaavasti valinnoissa, olipa kyse niin museon suunnittelusta kuin varainhankinnastakin.

Digitalisaatio on museokentällä käynnissä oleva keskeinen kehityssuunta. Tämä näkyy museon toimintaympäristössä kokonaisvaltaisesti, digitaaliset palvelut ja järjestelmät ovat yleisesti muotoutumassa osaksi museotyötä. Museohankkeen sallimissa rajoissa panostetaan edelleen virtuaalipalveluihin ja ne ovat myös keskeinen osa museon valtakunnallisen vastuumuseotyön suunnitelmaa.

Puolustusministeri Antti Häkkinen museolla.

3. Uusi Ilmailumuseo -hanke

Suomen eduskunta hyväksyi vuoden 2024 ensimmäisessä lisätalousarviossa 7 miljoonaa euroa kohdennettavaksi Suomen Ilmailumuseosäätiön uudisrakennuksen toteuttamiseen. Hankkeelle oli jo aiemmin uudelleenbudjetoitu 1,5 miljoonan euron avustus. Näin ollen pitkään valmisteltu Uusi Ilmailumuseo -hanke saatiin viimein virallisesti käynnistettyä.

Suomen Ilmailumuseosäätiö on 2010-luvun alusta lähtien etsinyt ratkaisua museon toimitilakysymykseen. Museon nykyisten toimitilojen maanvuokrasopimus erääntyi alkujaan kesällä 2022, mutta sitä on jatkettu vuoden 2028 loppuun. Vuodesta 2021 säätiö ja Vantaan kaupunki esitti toimitilakysymyksen ratkaisuksi nykyisen museon naapuritontille (kortteli 52415) rakennettavaa uudisrakennusta. Säätiön rakennusinvestoinnin laajuus on noin 6300 brm², ja kustannusarvio vuoden 2021 arvion mukaan 17,0 miljoonaa euroa, josta keväällä 2024 myönnetty valtionrahoitus kattaa 50 % - loput on määrä kattaa Suomen Ilmailumuseosäätiön oman varainhankinnan turvin ja lainajärjestelyillä. Hankkeen kokonaiskustannusarvio on noin 20–25 miljoonaa euroa.

Vantaan kaupunginhallitus hyväksyi suunnitelman jo keväällä 2021, mutta valtion rahoituspäätöstä jouduttiin odottamaan kevääseen 2024.

3.1. Rakennushanke

Suomen Ilmailumuseosäätiö käynnisti valtionrahoituspäätöksen saatuaan rakennuttajakonsultin hankintaprosessin rakennushankkeen vetäjäksi. Hankinnan valmistelijaksi ja hankintaprosessin vetäjäksi valittiin Antti Ala-Heikkilä, Rakkaworks Oy. Kaksivaiheisen tarjouskilpailun voitti A-Insinöörit Oy, joka nimesi rakennushankkeen projektipäälliköksi Roope Haimilan.

Suomen Ilmailumuseosäätiö käynnisti valtionrahoituspäätöksen saatuaan rakennuttajakonsultin hankintaprosessin rakennushankkeen vetäjäksi. Hankinnan valmistelijaksi ja hankintaprosessin vetäjäksi valittiin Antti Ala-Heikkilä, Rakkaworks Oy. Kaksivaiheisen tarjouskilpailun voitti A-Insinöörit Oy.

Uusi Ilmailumuseo -hankkeessa noudatettavien julkisen hankinnan menettelyiden vuoksi rakennuttajakonsultin hankinta ratkesi vasta marras-joulukuussa, joten arkkitehdin, teknisten suunnittelijoiden ja urakoitsijan kilpailutukset siirtyivät vuodelle 2025.

Uuden Ilmailumuseon ja Aviapoliksen lukion korttelin asemakaavan muutosesitys valmistui vuoden 2023 lopussa, ja asemakaava eteni Vantaan kaupungin päätöksentekoprosessiin. Asemakaavaesitys hyväksyttiin ja asemakaava sai lainvoiman syksyllä 2024.

Rakennuttajakonsultti Roope Haimila.

3.2. Museon konseptikehitys ja varainhankinta

Valtionrahoituksen ratkeaminen kiihdytti myös Uusi Ilmailumuseo -hankkeen konseptikehitystä. Uuden museon konseptisuunnittelusta vastannut näyttelypäälikkö Valeri Saltikoff siirtyi huhtikuun alussa täysipäiväisesti Uusi Ilmailumuseo -hankkeen projektipääliköksi. Konseptikehitystä jatkettiin vuonna 2022 laaditun konseptisuunnitelman ja 2023 laaditun liiketoimintasuunnitelman pohjalta viidessä työryhmässä:

- Talous-, viestintä- ja hallintotyöryhmä
- Näyttelytyöryhmä
- Yleisö-, elämys- ja digipalvelutyöryhmä
- Asiakas- ja tilapalvelutyöryhmä
- Kokoelmatyöryhmä

Uusi Ilmailumuseo -hanke lanseerattiin julkisesti Vantaan kaupungin kanssa järjestetyssä tiedotustilaisuudessa 23.5. Lanseeraustilaisuutta varten viestintätyöryhmä kehitti alustavan hankeilmeen yhdessä vantaalaisen katutaiteilija Jesse Pasasen kanssa, jota hyödynnettiin hankeviestinnässä vuoden aikana. Syksyllä museo käynnisti Uusi Ilmailumuseo -hankkeen hankesivuston suunnittelun. Sivuston toteuttajaksi valittiin digitoimisto Dude, ja sen on määrä valmistua huhtikuun 2025 alkuun mennessä. Hankesivuston kehitystyön yhteydessä teetettiin myös laajempi graafinen ohjeistus hankkeen aikaiseen viestintään (Vinkeä Design).

Näyttelypäälikkö Valeri Saltikoffin siirryttyä hankkeen projektipääliköksi Suomen Ilmailumuseosäätiö rekrytoi määräaikaisen näyttelytuottajan vetämään näyttelytyöryhmää. Näyttelytuottajaksi valittiin Meiju Pax, joka aloitti tehtävässä elokuussa. Loppuvuoden aikana näyttelytyöryhmä koosti vuosien varrella kerääntyneiden suunnitteluaineistojen sekä henkilökunnalle ja vapaaehtoisille suunnattujen työpajojen pohjalta uuden museon päänäyttelyn esiselvityksen, joka toimii lähtöaineistona tulevalle näyttelysuunnittelulle. Esiselvitys valmistui vuodenvaihteessa.

Asiakas- ja tilapalvelutyöryhmä sekä yleisö-, elämys- ja digipalvelutyöryhmä järjestivät vuoden 2024 lopulla mittavan asiakastutkimuskampanjan, jossa kysyttiin näkemyksiä uudesta museosta. Kampanja sisälsi muun muassa museon kävijöille ja asiakkaille suunnatun asiakaskyselyn, jalkautumisia lähialueen kirjastoihin, kauppakeskuksiin ja muihin julkisiin tiloihin, sekä kaksi palvelumuotoilutyöpajaa, jotka toteutettiin yhdessä oppilaitos Careerian kanssa. Kampanja jatkuu vielä helmikuuhun 2025 asti, ja on tuottanut useita satoja asiakasvastauksia.

Lisäksi museon näyttely-, yleisö- ja asiakaspalveluryhmien jäsenet vierailivat useisiin benchmarking-kohteisiin Suomessa ja lähialueilla. Museon henkilökunta vieraili muun muassa Tukholman museoissa huhtikuussa, sekä Ruotsin ja Tanskan museoissa joulukuussa.

Osaksi talous-, viestintä- ja hallintotyöryhmää perustettiin myös erillinen varainhankintatyöryhmä, jonka vastaavaksi nimitettiin myynti- ja markkinointipäällikkö Henri Äijälä. Lisäksi työryhmään palkattiin kesällä 2024 liiketoiminnan kehityspäällikkö Susanna Ahovaara vuoden määräaikaiseen tehtävään. Varainhankintatyöryhmä neuvotteli vuoden aikana etenkin säätiön taustayhteisöjen, mutta myös muiden sidosryhmien ja yhteistyökumppaneiden kanssa museohankkeen rahoituksesta. Lisäksi säätiö haki rahoitusta hankkeelle julkisilta tahoilta ja yksityisiltä säätiöiltä. Näistä merkittävimpänä Jenny ja Antti Wihurin rahasto myönsi Uusi Ilmailumuseo -hankkeen näyttelysuunnittelun käynnistämiseen 100.000 euron apurahan vuodelle 2025.

3.3. Uusi Ilmailumuseo ja kokoelmien säilytys

Suomen Ilmailumuseon kokoelmien tulevalle sijoitukselle ensisijainen vaihtoehto on tällä hetkellä Museoviraston kokoelma- ja konservointikeskuksen tarjoamat säilytystilapalvelut Vantaalla. Museoviraston tilojen viimeisin laajennushanke valmistui huhtikuussa. Tähän laajennusosaan on alustavissa neuvotteluissa varattu tilaa Ilmailumuseon kookkaille kokoelmille. Muut museon kokoelmat sijoittuisivat materiaalityypeittäin Museoviraston osoittamiin tiloihin. Alustavan selvityksen mukaisesti Ilmailumuseon kokoelmat voisivat sijoittua tiloihin neuvoteltavan erillisen sopimuksen mukaan vuoden 2025 jälkeen.

Kokoelma- ja konservointikeskukseen sijoittuva kokoelma-aineisto käsittää Ilmailumuseon ilma-alus-, esine-, valokuva-, pienpainate- ja asiakirjakokoelmat niiltä osin, kun ne eivät tule osaksi uuden museon näyttelytoimintaa. Museon kirjastokokoelman käsikirjaston osuus on kaavailtu sijoittuvan uuden museon tiloihin osana henkilökunnan työtiloja ja kokoelmapalveluja.

Tärkeänä osana UIM-hanketta on kokoelmatyöryhmän työskentely, jonka tehtävänä on inventoida, luetteloida ja valmistella museon kokoelmat muuttoa varten. Kokoelmatyöryhmän jäsenet osallistuvat myös Uuden Ilmailumuseon näyttelyiden hankekehitykseen, sisällöntuotantoon ja erityisesti aineistovalintoihin.

Kuvia Museon näyttelystä.

4. Valtakunnallinen vastuumuseotoiminta

Suomen Ilmailumuseo toteutti uutta valtakunnallisen vastuumuseotoiminnan (Valva) suunnitelmaa vuosille 2024–2027. Uudet tavoitteet oli neuvoteltu Museoviraston kanssa vuonna 2023. Seuraavassa esitellään tarkemmin vuoden 2024 toteutumaa.

4.1. Valtakunnallinen museotoiminta

Museon toimintasuunnitelmassa kirjattiin valtakunnallisten palveluiden painopisteeksi tavoitteeksi lisätä Digimuseo.fi-alustalla vuonna 2022 julkaistun Kolmosten siivillä -virtuaalinäyttelyn kävijämääriä. Digimuseo.fi-palvelun jatkuvuus oli kuitenkin epäselvä, kun palvelun omistaja (Museoliitto-konserniin kuuluva Yhteinen Perintö Oy) myi sen toukokuussa Step Technologies Oy:lle. Lisäksi näyttelyn 3D-gallerian toteutuksesta ja ylläpidosta vastannut Arilyn ajautui loppuvuodesta konkurssiin. Museo on jatkanut palvelusopimusta uuden omistajan kanssa, mutta Digimuseo-näyttelyn kehitystyö on toistaiseksi ollut jäissä (näyttely on kuitenkin toistaiseksi ollut käytössä normaalisti, Arilynin konkurssista huolimatta). Digimuseo luopui kesällä virtuaaliopastuksiin suunnitellusta Cisco Webex -järjestelmästä, joten virtuaaliopastuspalvelut ovat olleet tauolla toistaiseksi.

Museo tuotti Korean kansallisen ilmailumuseon (NAMOK) kanssa toteutetun yhteistyöhankkeen (ks. kohta 4. Kansainvälinen yhteistyö) yhteydessä neljä 10–20 minuutin englanninkielistä videota, jossa esitellään Suomen Ilmailumuseota ja suomalaista ilmailuhistoriaa. Videot julkaistiin museon YouTube-kanavalla vuodenvaihteessa 2024–2025.

Museo osallistui toimintasuunnitelman mukaisesti Ilmailuliiton päälentonäytökseen kesäkuussa Vaasassa.

4.2. Kulttuuriperintötyön ja museoiden yhteistyön edistäminen ja kehittäminen

Museon kokoelmapalvelut tekivät yhteistyötä Trafiikki-museoverkostossa sekä osallistuivat aktiivisesti tallennus- ja kokoelmaverkosto TAKO:n ja sen Pooli 5:n toimintaan.

Suomen Ilmailumuseo oli yhtenä järjestävänä tahona The International Association of Transport and Communications Museums (IATM) 47. kansainvälisessä konferenssissa. "Museums in Danger" -konferenssi järjestettiin Trafiikki -museoverkoston toimesta 8.–12. syyskuuta Hyvinkäällä, Tampereella, Kangasalla, Vantaalla ja Turussa. Intendentti piti konferenssissa esitelmän Tieliikennemuseo Mobiliassa ja osallistujat vierailivat Suomen Ilmailumuseossa, jossa esiteltiin UIM-hanketta.

Vapaaehtoistyön koordinaattorit Werstaalla. Kuva: Ulla Rohunen

Suomen ilmailumuseosäätiö omistaa Asikkalan Vesivehmaan lentokentällä sijaitsevan sodanaikaisen lentokonehallin. Hallissa toimii Lahden ilmasilta ry:n pitämä Päijät-Hämeen Ilmailumuseo.

Museo järjesti kaksi tilaisuutta ilmailuhistoriallisia aineistoja säilyttävälle tahoille. Tilaisuuksiin kutsuttiin kaikki paikalliset ja yksityiset ilmailuhistoriallisia aineistoja säilyttävät yhdistykset ja organisaatiot. Marraskuussa pidetty tilaisuus oli avoin myös suurelle yleisölle. Museon auditoriossa IMY ry:n kanssa yhteistyössä järjestetyssä tilaisuudessa marraskuussa kuulijoita oli paikan päällä yli 70 henkilöä ja etänä tilaisuutta seurasi noin 40 kuulijaa.

Vastuumuseotyö on tärkeä osa museotyötä. Vaikuttava vastuumuseotyö vastaa ”kentän” tarpeisiin, ja keskusteluyhteyden täytyy olla avoin ja molempiin suuntiin toimiva. Museo tekee läheistä yhteistyötä vastuumuseotoiminnassaan Ilmailumuseoyhdistys ry:n kanssa.

Luottamustehtävät 2024

Museon henkilökunta on toiminut vuonna 2024 luottamustehtävissä useissa museo- tai ilmailualan yhteisöissä.

- Museonjohtaja Pia Illikainen toimi Trafiikki-museot ry:n hallituksen varapuheenjohtajana.
- Intendentti Matias Laitinen toimi Museoviraston Perinneilma-alusten asiantuntijalautakunnan puheenjohtajana.
- Museomekaanikko Antti Laukkanen toimi Museoviraston Perinneilma-alusten asiantuntijalautakunnan sihteerinä.
- Intendentti Matias Laitinen toimi hallituksen jäsenenä IPMS Finland – Kansainvälinen muovimallikerho ry:n hallituksessa.

4.3. Kulttuuriperinnön valtakunnallisena asiantuntijana toimiminen

Virolainen sukellusyrittäjä Kaido Peremees Tuukritööde OÜ:stä paikansi keväällä 2024 kaksi Aero Oy:n matkustajakoneen hylkyä Suomenlahden pohjasta, Viron talousvyöhykkeeltä. Toukokuun alkupäivinä Suomen Ilmailumuseo sai tiedon mahdollisesta Junkers F 13 OH-ALI-lentokoneen löytymisestä. Aero O/Y:n OH-ALI oli tuhoutunut ja kadonnut lento-onnettomuudessa 9. lokakuuta 1935. Kuukausi myöhemmin Peremees ilmoitti paikantaneensa myös useaan otteeseen etsityn Junkers Ju 52/3m ge -matkustajalentokone Kalevan, tunnuksella OH-ALL, jonka oli ampunut alas Neuvostoliiton ilmavoimat 14. kesäkuuta 1940.

Suomen Ilmailumuseon intendentti osallistui asiantuntijana hylkyjen rakenneosien tunnistamiseen videoaineistosta sekä löydöistä tiedottamiseen ja yhteydenpitoon Suomen viranomaisiin. Lokakuussa Viron merimuseossa järjestettiin neuvottelut tutkimusten tilanteesta, jossa sovittiin Peremeehen jatkavan hylkykohteiden kartoitusta ja dokumentointia.

- Museo vastasi vuoden 2024 aikana yhteensä 129 tieto- tai aineistopalvelukysymykseen (2023: 145).
- Museon tiloissa kirjattiin vuoden aikana 32 asiakaskäyntiä liittyen kokoelmien käyttöön (2023: 52).
- Asiakkaille toimitettiin käyttöön 79 korkearesoluutiovalokuvaa (2023: 171) ja 39 muuta kokoelmadokumenttia (2023: 1487). Esinelainoja kokoelmista luovutettiin seitsemän kappaletta (2023:0).

Museoviraston vuosiksi 2024–2027 nimittämä Perinneilma-alusten asiantuntijalautakunta aloitti uuden toimintakauden. Lautakuntaan kuuluu kaikkiaan 11 asiantuntijajäsentä. Lautakunnan puheenjohtajana toimii Ilmailumuseon intendentti ja sihteerinä museomekaanikko. Lautakunta kokoontui maaliskuussa, jolloin se käsitteli hakemukset Liikenteen kulttuuriperintöavustuksiin. Ilmailukenteen osalta hakemuksia oli kolme kappaletta ja lautakunta esitti avustusta myönnettäväksi kahdelle kohteelle.

Asiantuntijuudet 2024

Museon henkilökunta osallistui asiantuntijana seuraaviin tapahtumiin tai kirjoittajana artikkelien tuottamiseen. Lisäksi Uusi Ilmailumuseo -hanketta on esitelty erilaisissa työryhmissä ja tapaamisissa. Museo toimitti lausuntonsa Kulttuuripoliittiseen selontekoon (VN/30163/2023).

Pia Illikainen:

Esiintymiset ja luennot

- Uusi Ilmailumuseo -hanke-esittely, Vantaan kaupunginhallitus, (6.5.2024)
- Airport Regions Council'in kansainvälinen konferenssi, esitys museon vaikuttavuudesta ja uudesta museosta, (16.5.2024)
- Uusi Ilmailumuseo -hankeinfo (Pia Illikainen, Matias Laitinen & Valeri Saltikoff), Ilmailumuseoyhdistyksen auditoriojäseniltä, (27.11.2024)

Tapio Juutinen:

Esiintymiset ja luennot

- "PIK-20-lentokoneeseen liittyvät asiakirjat, piirustukset ja valokuvat Suomen Ilmailumuseon kokoelmissa", esitelmä Ilmailumuseoyhdistyksen auditoriojäsenillä, (17.1.2024)

Mia Kunnaskari:

Esiintymiset ja luennot

- "Vapaaehtoistoiminnan tukema museo." Esitelmä Vapaaehtoistyön verkostotapaamisessa Werstaalla (1.2.2024).
- "Uusi Ilmailumuseo -hankkeen tilannekuva". Feeniks – Ilmailuhistoriallinen aikakauslehti 2/2024.

Matias Laitinen:**Esiintymiset ja luennot**

- "Katajanokan lentosatama", alustus aiheeseen Katajanokkaseura ry:n vuosikokouksessa, (20.3.2024)
- "Aero Oy:n varhainen lentotoiminta Katajanokan lentosatomasta 1920–30-luvuilla", esitelmä Ilmailumuseoyhdistyksen auditoriojäsenillä, (21.3.2024)
- "Would Aviation Museums and Collections be in more danger during armed conflicts than other cultural institutions?", esitelmä konferenssissa: "Museums in Danger" - IATM Conference, Tieliikennemuseo Mobilia, (10.9.2024).
- "Aero Oy:n varhainen lentotoiminta Katajanokan lentosatomasta 1920–30-luvuilla", esitelmä Lahden Ilmasilta ry:n jäsenillä, Lahdessa (7.11.2024)
- Uusi Ilmailumuseo -hankeinfo (Pia Illikainen, Matias Laitinen & Valeri Saltikoff), Ilmailumuseoyhdistyksen auditoriojäseniltä, (27.11.2024)

Antti Laukkanen:**Vertaisarvioinnit**

- "The Last Starfighter – One Object, Three Lives – Inside and Outside the Norsk Luftfartsmuseum". Julkaistu aikakauslehdessä Nordisk Museologi 1/2024, ss. 170–185.

Hilla Leikas:**Esiintymiset ja luennot**

- Introduction to the Finnish Aviation Museum & Volunteers Safeguarding the Finnish Aviation Museum, (Hilla Leikas & Valeri Saltikoff), National Aviation Museum of Korea, Colloquium "Aviation Museums around the World: Case Study of Finland", (8.8.2024)

Artikkelit

- Volunteers at Finnish Aviation Museum. Colloquium article, "Aviation Museums around the World: Case Study of Finland"

Panu Nykänen:**Artikkelit**

- "Ongelmia Lentokonetehtaan puutavaran hankinnassa" Tekniikan Waiheita 42, no. 3 (2024): 6–19.

Meiju Pax:**Esiintymiset ja luennot**

- Uuden Ilmailumuseon näyttelyiden ja varainhankinnan periaatteet (Meiju Pax & Valeri Saltikoff) Näyttelyfoorumi, Punkaharju (12.11.2024)

Valeri Saltikoff:

Esiintymiset ja luennot

- Etelä-Korean Kansallinen Ilmailumuseo, Ilmailumuseoyhdistyksen verkkojäsenilta, (10.1.2024).
- UIM-hankkeen tilannekatsaus, Ilmailun kulttuuriperinnön säilyttäjien etäinfo, (3.6.2024)
- Introduction to the Finnish Aviation Museum & Volunteers Safeguarding the Finnish Aviation Museum National Aviation Museum of Korea, Colloquium" Aviation Museums around the World: Case Study of Finland" (Hilla Leikas & Valeri Saltikoff), (8.8.2024)
- The Finnish Aviation Museum and its Objectives for International Collaboration – Experiences from the NAMOK-FAM Project of 2024, Network for Aviation Museums (CIMUSET Pre-Conference), Wien (1.9.2024)
- IATM -konferenssin UIM-info museolla 11.9.
- Uuden Ilmailumuseon näyttelyiden ja varainhankinnan periaatteet (Meiju Pax & Valeri Saltikoff) Näyttelyfoorumi, Punkaharju (12.11.2024)
- The Finnish Aviation Museum in the Context of the Finnish Museum Field, National Aviation Museum of Korea, Curator Colloquium, (15.11.2024)
- Uusi Ilmailumuseo -hankeinfo (Pia Illikainen, Matias Laitinen & Valeri Saltikoff) Ilmailumuseoyhdistyksen auditoriojäsenilta, (27.11.2024)

Artikkelit

- Introduction to the Finnish Aviation Museum. Colloquium article," Aviation Museums around the World: Case Study of Finland."
- A Century of Finnish Air Travel. Colloquium article, "Aviation Museums around the World: Case Study of Finland"
- The Finnish Aviation Museum and its Objectives for International Collaboration – Experiences from the NAMOK-FAM Project of 2024. Conference Article, Network for Aviation Museums.
- Määränpää Uusi Ilmailumuseo. Feeniks – Ilmailuhistoriallinen aikakauslehti 4/2024.

Eijakristiina Sumelius:

Esiintymiset ja luennot

- Suomalaisen lentoliikenteen reittien kehittämisestä 1960-luvulla. Suomen Rautatiemuseon syntymäpäivän yleisötilaisuus, Hyvinkää (16.3.2024).

Artikkelit

- Suomen Ilmailupatsas on uniikki taideteos. Suomen Ilmailuliiton Ilmailu - aikakauslehti 31.5.2024.

Valeri Network for Aviation Museums -konferenssissa Wienissa.

4.4. Kansainvälisten yhteyksien ylläpitäminen ja edistäminen erikoisalalla

Kansainvälisellä kentällä ilmailun toimiala on usein jakautunut asevoimien ja sotamuseolaitoksen alaisille sotilasilmailun erikoismuseoille, tekniikan ja liikennealan erikoismuseoille, yksittäisten ilmausvalmistajien tai lentoyhtiöiden yritysmuseoille sekä yksityishenkilöiden tai perinneyhteisöjen ylläpitämillä museoilla.

Museon kansainvälinen yhteyksien ylläpitäminen ja kansainvälisissä verkostoissa toimiminen oli vuonna 2024 ennakoitua, ja Valva-suunnitelmaan kirjattua, aktiivisempaa ja laajempaa. Museon henkilökunta loi kansainvälisiä suhteita muun muassa perinneilma-alustoiminnan, konferensseihin osallistumisen, tutustumiskäyntien ja erilaisten tietopalvelupyyntöjen kautta.

Ilmailumuseo käynnisti alkuvuodesta 2024 yhteistyöhankkeen Korean Kansallisen Ilmailumuseon (National Aviation Museum of Korea, NAMOK) kanssa, johon osallistuivat Ilmailumuseon puolelta Valeri Saltikoff ja Hilla Leikas.

Museo kuvasi toukokuussa neljä yhteensä 10–20 minuutin videota, joissa esiteltiin Ilmailumuseon näyttelyitä ja palveluita, museon vapaaehtoistoimintaa, suomalaisen ilmailuhistorian varhaisvaiheita sekä suomalaisen lentoliikenteen historiaa. NAMOKin videotuotantotiimi vastasi videoiden editoinnista. Videot esiteltiin korealaiselle yleisölle NAMOKin järjestämässä yleisötilaisuudessa elokuussa. Valeri Saltikoff ja Hilla Leikas osallistuivat tilaisuuteen etäyhteyksin, ja vastasivat korealaisyleisön kysymyksiin. Videot julkaistiin vuodenvaihteessa museon YouTube-kanavalla (ks. myös kohta 1. valtakunnalliset palvelut).

Illikainen ja Saltikoff osallistuivat kansainvälisen tieteen ja tekniikan alan museoiden verkosto CIMUSETin konferenssiin Wienissä syyskuussa. Saltikoff esitteli korealaisten kanssa toteutettua yhteistyöhanketta konferenssin yhteydessä järjestetyssä ilmailualan museoiden tapaamisessa.

Valeri ja Hilla kertomassa suomalaisesta ilmailuhistoriasta NAMOKin yleisötilaisuudessa.

Matias IATM konferenssissa Mobiliassa.

Saltikoff osallistui myös etäyhteyksin NAMOKin marraskuussa järjestämään korealaisten museoammattilaisten konferenssiin, esitellen suomalaista museokenttää, Suomen Ilmailumuseota ja Uusi Ilmailumuseo -hanketta.

Kansainvälinen liikenteen ja viestinnän museoiden yhdistys (IATM) piti vuosittaisen konferenssinsa Suomessa syyskuussa. Ilmailumuseo osallistui ohjelmaan sekä tarjoamalla kokoustiloja että sisältöä (ks. kohta 4.2).

Amanuenssi Eijakristina Sumelius osallistui ICOM Exhibitions 2024 kansainväliseen konferenssiin "Momentum - Exhibitions and Memory" Eestin Kansallismuseossa Tartossa 29.9.-2.10.2024.

Museon henkilökunta vieraili Uusi Ilmailumuseo -hankkeen puitteissa ulkomaisissa verrokkimuseokohteissa ja verkostoitui kollegoiden kanssa. Yleisöpalvelu- ja asiakaspalvelutiimit vierailivat huhtikuussa kahden päivän ajan Tukholman museokohteissa. Yleisö- ja asiakaspalvelutiimit sekä näyttelytyöryhmä vierailivat joulukuussa Ruotsin ja Tanskan museokohteissa. Ilmailumuseo oli hakenut Trafiikki-museoiden kanssa Erasmus+ -ohjelman liikkuvuusavustuksia, jotka mahdollistivat ulkomaan työmatkat.

ERASMUS+ Liikkuvuudet 2024:

Veera Sandgren ja Hilla Leikas: Job shadowing Alankomaissa 10.–13.6. (Anne Frank House, Spoorwegmuseum ja Nationaal Militair Museum).

Pia Illikainen: Ilmailumuseoiden kv-verkoston tapaaminen ja CIMUSET konferenssi Wien 31.8.–5.9.

Eijakristina Sumelius: Erasmus Job Shadowing -harjoittelu Eestin Kansallismuseossa ERM:ssä 25.–28.9.

Ea Ek, Tiia Fynes, Hilla Leikas, Meiju Pax, Soili Reinikainen, Aaro Sahari, Valeri Saltikoff, Veera Sandgren, Henri Äijälä: Benchmarking-matka Ruotsin ja Tanskan tekniikan ja liikenteen alan museoihin 9.–12.12.

4.5. Kulttuuriperinnön tallentamisen ja digitaalisen saatavuuden edistäminen

Finna-hakupalvelussa on julkaistu jatkuvasti uutta digitoitua aineistoa museon kokoelmista. Museolla on oma näkymä Finnassa (ilmailumuseo.finna.fi). Julkaistuja tietueita on yli 15 400. (Katso tarkemmin objektityypeittäin 5. Kokoelmat)

Museo on tallentanut erikoisalansa ajankohtaisia ilmiöitä ja tapahtumia ja edistänyt digitaalista saatavuutta niin Finnassa kuin myös verkkosivuillaan.

5. Kokoelmat, tallennustyö ja entisöintitoiminta

Kokoelmapolitiikka ohjaa museon kokoelmatyötä. Sen päivittäminen tuli ajankohtaiseksi vuoden 2023 aikana museon strategian päivittämisen yhteydessä. Kokoelmapolitiikan rakennetta muutetaan siten, että julkinen sisältö tiivistetään lyhyemmäksi ja asiakkaan näkökulmasta helpommin lähestyttäväksi. Kokoelmatyön monipuolisiin työprosesseihin ja toimintaohjeisiin liittyvät kuvaukset ja liitteet jäävät museon henkilökunnan käyttöön omassa prosessikäsikirjassa. Kokoelmapolitiikan päivitys valmistuu vuoden 2025 aikana.

Tietoaineistoista vastaava amanuenssi Tapio Juutinen siirtyi tammikuun lopussa Helsingin kaupunginmuseon palvelukseen. Tehtävään valittiin filosofian tohtori Aaro Sahari maaliskuun alusta.

Museon vapaaehtoiset tekivät jälleen merkittävän panoksen valokuva-, asiakirja- ja kirjastoaineiston järjestämisessä ja digitoinnissa. Vuoden aikana digitoitiin yli 2000 kuvaa erinäisistä suurista lahjoituseristä ja tehtiin yli 4000 kuvan alustava tietojen luettelointi. Vapaaehtoiset seuloivat myös Suomen Ilmailuliiton huomattavia lahjoituseriä yhdessä kokoelmasta vastaavan amanuenssin kanssa.

5.1. Esinekokoelma

Museon kokoelmiin talletettiin vuonna 2024 yhteensä 16 esinettä (2023: 30). Pitkästä aikaa museokokoelmaan otettiin vastaan kaksi ilma-alusta, kaksi riippuliidintä. Lahtelaisen Pitkävuoren riippuliitäjät ry:n Sinisiivet edustavat suomalaista suunnittelua ja innovointia oivalla tavalla täyttäen kokoelmaohjelmassa määritellyn tallennustehtävän. Sinisiivet ovat valmistettu 1970-luvun lopulla.

Malmin lentoaseman objektikokoelman luetteloinnin ja esinetutkimuksen yhteydessä julkaistiin Malmista blogi -artikkeli, jossa valaistiin myös lentoaseman kadonneita interiöörejä. Malmin lentoaseman esinekokoelma käsittää varhaisia objekteja, mutta myös muutamia työvaatteita lentotoiminnan viimeisten vuosien ajalta. Suomalaisilla lentoasemilla käytettyjen virkapukujen historiaa ei olla tutkittu eikä työntekijöiden virkapukuja ole tallentunut museoiden kokoelmaan. Malmin lentoasemalta tallentunut pieni objektikokoelma on myös sen vuoksi tärkeä avaus laajemmalle tutkimukselle. Malmin lentoaseman lentosääpalvelujen urauurtavaa toimintaa käsiteltiin myös lentoaseman historiaa käsittelevässä artikkelissa. Malmin esinekokoelma käsittää varhaisia meteorologisia mittalaitteita.

Suomen Ilmailuliiton työtilojen muuton yhteydessä museon amanuenssi tutustui maaliskuun alussa liiton esinekokoelmaan, joka muodostuu suurelta osin palkinnoista ja muistoesineistä. Kokoelmassa on myös merkittäviä taideteoksia, jotka toimivat kiertopalkintoina.

Memoron-kokoelmahallintajärjestelmään vietiin vuonna 2024 yhteensä 327 esinettä ja 5 valokuvaa. Tähän mennessä on kokoelmahallintajärjestelmään viety yksityiskohtaisemmin luetteloituina ja osa valokuvattuina yhteensä 2053 esinettä. Finna -hakupalvelussa vuoden 2024 loppuun mennessä on luetteloituna ja valokuvattuna 1284 esinettä.

5.2. Valokuvakokoelma

Museo otti vuoden aikana vastaan kaikkiaan seitsemän kuva-aineistoa sisältänyttä lahjoitusta. Kuvien määrä kokoelmissa lisääntyi noin 14 000 otoksella (2023: 7400), käsittäen lukuisia erilaisia analogisia formaatteja sekä digitaalisia originaaleja ja reproja.

Määrällisesti ja kulttuuriperinnön tallentamisen kannalta merkittävin lahjoitus oli Suomen Ilmailuliiton Ilmailu- ja Lennokki -lehtien toimituksen valokuva-arkiston fyysisten kuvien loppulahjoitus keväällä. Liiton muutto pois Malmin lentoasemalta pakon edessä tarkoitti kaikkien arkistoon jääneiden kuvien luovuttamista Suomen Ilmailumuseolle. Aineiston osittain huono kunto pakotti toteuttamaan seulontaa Malmilla ja myöhemmin museolla vapaaehtoisryhmän kanssa. Aineisto sisälsi paljon kuva-aineistoa, jota ei tulla liittämään museon kokoelmiin lupa- tai sisältösyistä. Tästä huolimatta lahjoitus on mahdollisesti merkittävin suomalaista ilmailua 1970–2000-luvuilla monipuolisesti käsittelevä kokonaisuus. Kuvia on arviolta 10 000 ja niiden luettelointi on käynnistetty välittömästi. Aineistoa täydentää SIL ry:n aiemmin tekemät lahjoitukset (erät 1 ja 2 erityisesti).

Toinen huomattava lahjoitus oli Per-Olov Janssonin Aerofoton (1952–1956) ilmavalokuvien alkuperäiset negatiivit noin 3000 kuvaa. Jansson on lahjoittanut kuvien vedoksia museolle 1990-luvulla, mutta nyt tätä kartuntaa voitiin täydentää. Muita merkittäviä karttumia olivat Tom Edvardssonin dokumentointikuvat Vaasa Airshowsta 13.-16.6.2024 (379 kuvaa) sekä lentokapteeni Olavi Siirilän kuvakokonaisuus työuralta Finnairin palveluksessa (225 kuvaa).

5.3. Asiakirjakokoelma

Museo otti vuoden aikana vastaan kaikkiaan kahdeksan arkistoaineistoa sisältänyttä lahjoitusta. Arkistoaineiston määrä kokoelmissa lisääntyi näiden seurauksena noin yhdellä hyllymetrillä.

Kesällä 2024 toteutettiin Svenska Kulturfondenin rahoituksella Atle Blomqvistin henkilöarkiston järjestäminen. Hankkeeseen palkattiin tutkijaksi kokenut tekniikan historioitsija, FT Panu Nykänen. Aineisto järjestettiin henkilöarkistoihin sovellettavan provenienssijärjestyksen mukaisesti ja siitä seulottiin pois henkilöarkistoon kuulumattomia julkaisuja. Kokoelman yksityiskohtainen arkistoluettelo mahdollistaa jatkossa tämän kansallisesti merkittävän kokonaisuuden tutkimuskäytön. Lisäksi Nykänen laati Blomqvistin elämästä kattavan selvityksen museon ja ilmailuhistorian tutkijoiden käyttöön. Nykäsen pitkälti Blomqvistin arkistoaineiston pohjalta kirjoittama artikkeli ”Ongelmia Lentokonetehtaan puutavaran hankinnassa” julkaistiin Tekniikan Waiheita -lehden numerossa 3/2024.

Vuonna 2018 aloitettu kotimaisten ilma-alusten yleis- ja osapiirustusten digitointi- ja luettelointihanke jäi vuonna 2024 julkaisematta Finnassa henkilövaihdoksen takia. Aineiston avaamista jatketaan vuonna 2025.

5.4. Kirjasto- ja lehtikokoelma

Merkittävin lahjoitus kirjastokokoelmaan oli historioitsija Carl-Fredrik Geustin noin 90 ilmailuhistorian julkaisun kokonaisuus pääosin 2000-luvulla julkaistua ensiluokkaista kansainvälistä ja suomalaista tutkimusta. Lahjoitettavat teokset seulottiin yhdessä lahjoittajan kanssa ja kaikki lahjoitetut teokset tullaan luetteloimaan museon kokoelmaan. Joulukuussa 2024 alkoi yleisötyön amanuenssi Tiia Fynsin kirjastoammatillinen harjoittelu. Fynes osallistuu kokoelmalahjoitusten seulontaan, inventointiin, luettelointiin ja museon kirjaston toimintojen kehittämiseen.

Kirjastokokoelmaa on vuoden 2023 alusta ylläpidetty Axiell Aurora -ohjelmistolla, joka mahdollistaa myös haravoinnin Finna-hakupalveluun. Kirjastokokoelmasta on Finnassa nähtävissä vuoden 2024 lopussa kaikkiaan 3181 nimekettä, joista 2930 on kirjoja (kokoelmasta on poistettu virheitä, minkä takia määrä on vähentynyt edellisestä vuodesta). Kirjaston kokoelmaa voi hakea ja selata Finna-hakupalvelussa keskitetysti samasta portaalista kuin esineitä, valokuvia ja pienpainatteita, mikä mahdollistaa isomman määrän osumia halutusta aihepiiristä eri aineistotyyppien osalta.

Museo ei lainaa niteitä ulos. Ilmailumuseon aikakauslehdet eivät näy vielä toistaiseksi Finnassa kokonaisvaltaisesti, mutta niiden kokoelmahallintaa on parannettu jälleen kuluneena vuonna vapaaehtoisvoimin.

5.5. Kokoelmapalvelut

Museon kokoelmapalvelut kattavat tieto- ja aineistopalvelut, mukaan lukien esinelainat sekä asiakirja- ja valokuva-arkiston sekä kirjaston palvelut etukäteen sovittuna.

- Museo vastasi vuoden 2024 aikana yhteensä 129 tieto- tai aineistopalvelukysymykseen (2023: 145).
- Museon tiloissa kirjattiin vuoden aikana 32 asiakaskäyntiä liittyen kokoelmien käyttöön (2023: 52).
- Asiakkaille toimitettiin käyttöön 79 korkearesoluutiovalokuvaa (2023: 171) ja 39 muuta kokoelmadokumenttia (2023: 1487). Esinelainoja kokoelmista luovutettiin seitsemän kappaletta (2023:0).

Museo sulki kokoelmapalvelunsa toistaiseksi 13.12.2024 ja ne avautuvat uudelleen arviolta vuonna 2028. Ilmailumuseon kokoelmahenkilökunta valmistautuu kokoelmien muuttoon ja keskittyy Uusi Ilmailumuseo -hankkeen näyttelysisältöjen ja tilojen suunnitteluun liittyviin kokoelmatehtäviin.

Kuva museon näyttelystä.

5.6. Kansallinen kokoelmaportaali Finna

Suomen Ilmailumuseo on julkaissut Finnassa vuoden 2024 lopussa kaikkiaan 9785 kuvaa, 1146 pienpainatetta, 1294 esinettä sekä 3181 nimikettä. Vuoden aikana uusina näistä julkaistiin viisi valokuvaa ja 91 esinettä. Vuoden aikana museon Finna -tietueita katsottiin 43 163 kertaa.

Finna-ympäristö palvelee paitsi saatavuuden lisäämisessä, myös sisältötietojen päivittämisessä museon kohteisiin. Vuoden aikana museo sai palvelun kautta kymmeniltä eri tahoilta satoja palautteita, joista lähes kaikki olivat arkistovalokuviiin liittyen. Merkittävä osa tietojen täydennyksistä ja korjauksista koski henkilöiden sekä konetyyppien tietoja. Valokuvien tietoarvon parantamisella on merkittävä vaikutus museon välittämän tiedon luotettavuudelle, kohteiden haettavuudelle ja tulevaisuuden asiakaspalvelun mahdollisuuksille.

5.7. Entisöintitoiminta

Suomen ilmailumuseolla jatkettiin entisöintitoimintaa normaalisti viikoittain, kesä- ja joulutauot pois lukien. Osa Ilmailumuseoyhdistyksen Tiistaikerhosta teki tiistaiden ohella omia projektejaan keskiviikkoisin, ja Myrsky-ryhmä on kokoontunut pääsääntöisesti tiistaista torstaihin, myös pääosan kesäajasta. Ilmailumuseon Keskiviikkokerho kokoontui torstai-iltoisin.

Entisöintipäällikkö toimi molempien ryhmien kanssa yhteyshenkilönä osallistuen myös työsuunnitteluun, työn johtamiseen, hankintoihin ja käytännön työhön intendentin ollessa vastuussa kokonaisuudesta. Museolla järjestettiin noin kerran kuukaudessa entisöintipalaveri, johon osallistuivat museolta intendentti, entisöintipäällikkö ja kiinteistö-päällikkö, sekä em. vapaaehtoisryhmien vastuuhenkilöt. Tiistaikerhossa työnjohtajina toimivat Lassi Karivalo, Ari Aho ja Juha Veijalainen. Entisöintipäällikkö avusti vapaaehtoisia erinäisissä tarvittavissa tehtävissä. Pääasiassa näitä olivat erilaiset maalaus-, sorvaus- ja hitsaustyöt.

Tiistaikerholla oli runsaasti sekä omia että museon pyynnöstä tehtäviä projekteja. Merkittävimpänä näistä jatkettiin jo vuosikymmenen edennyttä Myrsky-hävittäjän rekonstruktioprojektia. VL Myrsky II on Ilmailumuseoyhdistys ry:n johtama hanke, jossa on mukana rakentavina osapuolina vapaaehtoisten lisäksi Suomen Ilmailumuseo ja Suomen Ilmavoimamuseo sekä hanketta tukevana kumppaneina Patria Oyj ja Sinituote Oy. Myrsky MY-14 siivet ja muut valmiit osat siirrettiin syksyllä Suomen Ilmavoimamuseon haltuun Tikkakoskelle, missä koneen maalaus- ja kokoonpanotyöt jatkuvat. Myrsky-ryhmä keskittyi tämän jälkeen rakentamaan ns. Demo-Myrskyä, jonka tarkoituksena on esitellä koneen rakenteita.

Alkuvuodesta jatkettiin myös Caudron C.59-koneen peräsinten entisöintiä. Entisöintipäällikkö osallistui verhoiluun ja ompeluun vapaaehtoisten kanssa. Koko vuoden jatkui edellisenä syksynä aloitettu entisöintityö, jonka kohteena on experimental-kone Hietanen HEA-23B "Ressu" (OH-XEA). Valmet Tuuli III -koneen moottori- ja ohjaamotilojen purkamista ja puhdistusta suoritettiin keväällä ja alkusyksystä. Syksyllä sen irrotetut osat pakattiin muuttoa varten ja projekti ajettiin toistaiseksi alas.

Keskiviikkokerhossa jatkettiin Suomi-Filmin tuulikoneen moottorin, Walter Gemman, kunnostusta ja saattamista käyntikuntoiseksi. Edellisenä syksynä työn alle otetun museolöytönä paikallistetun Klemm-koneen Continental A-40 -lentomoottori tehtiin niiltä osin valmiiksi, kuin varaosatilanne mahdollisti.

Suuri osa ilma-aluksiin liittyvästä kokoelmatyöstä on ollut keskittymistä UIM-muuton valmisteluihin. Tähän liittyen ilma-aluksista on koottu tietoa, ja ne on joko mitattu tai mitat on hankittu eri lähteistä. Myös niiden purettavuutta ja siirrettävyyttä on selvitetty. Tämän takia suoranainen konservointityö on ollut hyvin vähäistä ja keskittynyt lähinnä ennaltaehkäisevään konservointiin ja joihinkin pienesineiden korjaus- ja pakkaustoimiin. Loppuvuodesta hankittiin vielä suuri kokoelmakontti, johon välivarastoidaan lähinnä ilma-aluksia ja niiden osia muuttoprojektin yhteydessä.

Entisöintipäällikkö laati syksyllä suunnitelman entisöintivapaaehtoisten työn jatkumiseksi UIM-muuton avustustehtävissä. Itse entisöintitoimintaa on tarkoitus jatkaa väistötiloissa Ilmailumuseoyhdistyksen omien projektien parissa.

Messerschmitt Bf 109G-2 MT-208 museon näyttelyssä.

6. Yleisöpalvelut

6.1. Näyttelyt

Ilmailumuseon näyttelytoiminnassa keskityttiin toimintasuunnitelman mukaisesti etupäässä Uusi Ilmailumuseo -hankkeeseen. Museo otti syksyllä 2024 käyttöönsä Step Technologiesin Reveel-mobiiliopassovelluksen, johon ladattiin museon aiemmin tuottamia ääniopastussisältöjä. Hankkeen tarkoituksena oli kokeilla ja pilotoida mobiiliopastuspalveluita Uusi Ilmailumuseo -hanketta varten. Muuten museolla ei vuoden 2024 aikana avattu uusia näyttelyitä, ja perusnäyttelyyn tehtiin vain välttämättömiä ylläpitotoimia.

Museon Avia-kabinetissa avattiin tammikuussa Petri Kaupin ilmailuaiheinen taidenäyttely, joka on ollut esillä vuoden 2024 loppuun. Välihalliin rakennettiin simulaattorimaailman rinnalle väliaikainen kokoelmien käsittelytila, eikä se ole ollut lainkaan näyttelykäytössä vuoden aikana.

6.2. Digipalvelut

Museo on mukana Digimuseo-palvelussa, jossa voi ilmaiseksi tutustua Kolmosten siivillä -näyttelyyn.

Museon virtuaalipalvelut ovat saatavilla kootusti museon verkkosivujen kautta sijainneissa:

- ·Vieraile > Tule oppimaan > Verkkoaineistot
- ·Näyttelyt > Virtuaalinäyttelyt
- ·Näyttelyt > Opastukset > Ääniopastus
- ·Näyttelyt > Opastukset > Virtuaaliopastukset
- ·Kokoelmat > Ilma-alukset / Kokoelmien helmet > Kokoelmat kertovat

Museon sisältöihin voi tutustua mobiilisovelluksella. Lisäksi museon tuottamaa aineistoa on nähtävillä museon Youtube-kanavalla.

Museo-opastus Tiia Fynenin johdolla.

Kuva museon näyttelystä.

6.3. Viestintäpalvelut

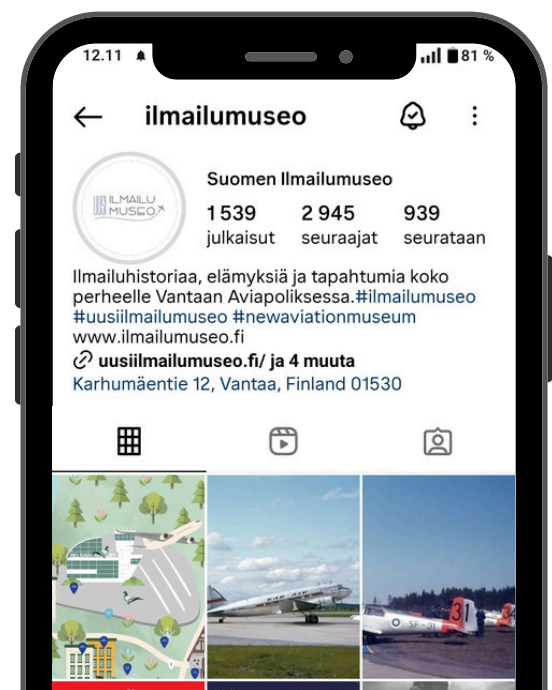
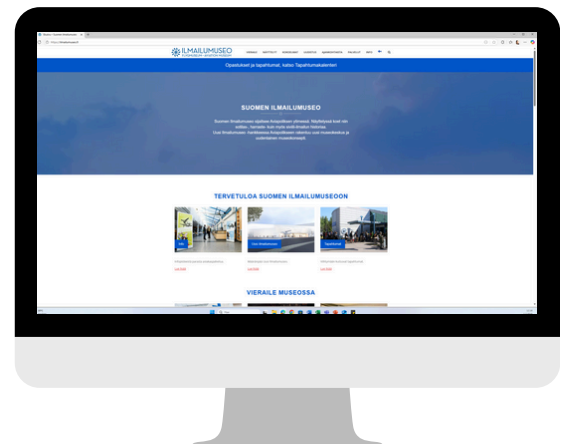
Viestintäpalveluja koordinoi viestintä- ja verkostoasiantuntija (17.9. saakka) ja museon henkilökunta osallistuu viestintään sekä osana omia työtehtäviään että asiantuntijoina. Viestintä- ja verkostoasiantuntijan vaihdettua työpaikkaa, viestinnän keskeisistä toimista vastasi loppuvuoden ajan museonjohtaja.

Museon verkkosivut (www.ilmailumuseo.fi) ovat edelleen merkittävä historia-, tapahtuma- ja palvelutiedon lähde. Ne palvelevat suomeksi ja englanniksi ja perustiedot löytyvät myös saksaksi. Sivustoa ylläpidetään, vaikka rinnalle avataan keväällä -25 uuden museon hankesivusto. Museon verkkosivut on tarkoitus yhdistää osaksi uutta sivusto viimeistään 2027.

Viestinnässä otettiin keväällä käyttöön STT:n tiedotepalvelu. Museolla ei ole käytössä omaa mediaseurantaa, mutta Museoliiton tarjoaman palvelun kautta voidaan seurata kattavasti toimituksellisen media osumia. Museo hyödyntää aktiivisesti ilmaisia alustoja, kuten tapahtumakalentereita, sekä sosiaalisen median kanavia. Museo pyrkii mahdollisuuksien mukaan hyödyntämään sidosryhmien viestinnän kanavia ja asiantuntijuutta. Tärkein viestinnän yhteistyökumppani on Trafiikki-museot ry:n viestintäryhmä, jossa koordinoidaan yhteistä toimintaa ja kouluttaudutaan.

Viestinnän tunnuslukuja

- Facebook: 6,2 t (2023: 5,7 t seuraajaa)
- Facebook / Junkers A50 Junior of Finnish Aviation Museum: 584 (2023: 531)
- Instagram: 2749 (2023: 2,5 t)
- Kahvila Yläpilven Instagram: 336 (2023: 310)
- X: ei aktiivinen 1.11.23 jälkeen: 949 (2023: 983)
- LinkedIn: 655 (2023: 385)
- YouTube: 486 (2023: 394)
- Mediatiedotteita: 3 (2023: 3)
- Omat uutiset: 26 (2023: 19)
- Trafiikki-blogi: 1 (2023: 5)
- Vapaaehtoisten tiedotteet: 3 (2023: 2)
- Verkkosivuvierailut: 27 505 (2023: 33 987 istuntoa)

6.4. Yleisötyö ja museopedagogiikka

Vuonna 2020 lanseeratut Ilmailumuseon ilmaisillat (vapaa pääsy kerran kuussa klo 16-20:00) järjestettiin vuonna 2024 yhteensä 12 kertaa. Suosituin illoista oli maaliskuun ilmaisilta 170 kävijällä. Yhteensä ilmaisillat tavoittivat 858 kävijää.

Museo tarjosi ilmaisia tai pääsymaksun hintaan sisältyviä kaikille avoimia yleisöopastuksia 94 kertaa sekä ryhmille ennakkovarauksesta maksullisia tilausopastuksia 96 kertaa. Lisäksi 23 päiväkotij- ja koululaisryhmää vieraili Ilmailumuseossa opastetusti. Yleisöopastuksille osallistuttiin yhteensä 1044 kertaa, tilausopastuksille 1311 ja päiväkotij- ja kouluopastuksille 432 kertaa.

Etenkin ensimmäistä kertaa Ilmailumuseolla vieraileville tarjottiin yleisöopastusta suomalaisen ilmailuhistorian keskeisiin vaiheisiin, kun taas teemaopastuksilla tarkasteltiin ilmailun historiaa lähemmin lentomatkustamisen, sotilasilmailun tai ilma-alusten tekniikan kehityksen näkökulmasta. Lapsiryhmille varattavana oli Pikku Pilotin Lentokoulu -opastus, jolla perehdyttiin lentämisen perusteisiin ja eri ilma-alustyyppeihin.

Keväällä Ilmailumuseo osallistui Digimuseo-alustalla toteutetun Kolmosten siivillä -näyttelyllä koulupilottiin, jossa oli mukana kaksi koulua, mutta sen kautta ei saatu opastusvarauksia. Toisessa palvelutalojen asukkaita koskevassa pilotissa huhtikuussa toteutui yksi opastus. Kesäkuussa museo toteutti Museokortti-asiakkaille maksuttoman Museokorttiklubin, joka sai osallistujilta positiivista palautetta. Oppaan lisäksi mukana tilaisuudessa oli DC-yhdistyksen DC-3-lentäjä Pentti Niemi, ja klubi sai osan osallistujista innostumaan myös DC-yhdistyksen jäsenyydestä. Digimuseon opastuksiin käytetty Webex-järjestelmä poistui käytöstä kesällä 2024 Digimuseon omistajan vaihdosta seuranneitten muutosten takia.

Kesäkaudella 2024 lanseerattiin myös uusi tapahtumakonsepti Ilmailumuseon Lasten sunnuntait, jotka järjestettiin kuun kolmas sunnuntai vaihtuvalla teemalla ja ohjelmalla. Tapahtuma järjestettiin ensi kertaa kesäkuussa ja vuoden aikana teemoina oli mm. Museovaari Ahdin kyselytunti, Vincentin lentokoulu, Lasten sunnuntai ruotsiksi, pienoismallien rakennusta, englanninkielinen lasten sunnuntai ja Ilmapartio Malmin tuulenkävijöiden kanssa yhteistyössä toteutettu Lasse lokin lentolupakirja. Eniten kävijöitä keräsivät Vincentin lentokoulu, jossa lapset pääsivät pääsylipun hinnalla testaamaan Airbus A320- simulaattoria ja pienoismallien rakentamista sisältänyt kerta.

Talvilomaviikoilla lapsille suunnatulla Suksilla vai ilman? -teemaopastuksella tutustuttiin yleisöopastuksilla siihen, miten talvi vaikuttaa lentämiseen ja miten meillä pohjoisessa on eri aikoina talvisiin lento-olosuhteisiin sopeuduttu. Etelä-Suomen syyslomaviikolla lapsille oli tarjolla Pikku Pilotin Lentokoulu -opastus kolmena päivänä, Keski-Suomen syyslomaviikolla yhtenä päivänä. Lapsille ja perheille oli tarjolla läpi vuoden omatoiminen Siivekäs suunnistus -tehtävävihko, jonka avulla näyttelystä etsittiin näyttelykohteita ja niiden luota kirjaimia.

Kuvasuunnistusvihossa oli lisäksi lisätietoa etsittäväistä kohteista, ja sen sisältöä päivitettiin jotakin kertoja vuoden aikana.

Vuoden 2022 syksyllä alkanut Ura ilmailusta -esitysten sarja jatkui yhdellä esityksellä. Sarjassa puhujiksi kutsutaan ilmailualan ammattilaisia esittelemään omia urapolkujaan huomioiden erilaisten tehtäväkuvien monipuolisuus sekä ajallinen kattavuus. Ajatuksena on samalla tarjota ilmailualalle mahdollisuus houkutella nuoria opiskelemaan ja töihin sen pariin. Torstaina 12.2. perämies, liikennelentäjä Kiira Kallio ja lennonjohtaja Eeva Ek kertoivat työstään. Esitys oli tarkoitus striimata aiempien tavoin Facebookin kautta, mutta teknisten ongelmien vuoksi striimiä ei pystytty toteuttamaan.

Kesäkuussa järjestettiin viisipäiväinen ilmailuteemainen päiväleiri 7–10-vuotiaille. Leirillä tutustuttiin museon näyttelyihin ja kokoelmiin, tehtiin retki lentoasemalle lennonjohtoon, askarreltiin ja leikittiin ulkona.

Kesäkaudella 5.6.–7.8. järjestimme viikoittain yleisöopastuksia vaihtuvilla teemoilla. Ohjelmassa oli yleisöopastuksia suomeksi ja englanniksi, Pikku Pilotin lentokouluopastuksia, sekä eri teemaopastuksia.

Aiva oppiva Vantaa -verkoston Osaaminen näkyviin -viikkoihin 14.–27.10. osallistuttiin tarjoamalla yleisöopastuksia sekä lokakuun ilmaisillan yhteydessä mahdollisuus tutustua näyttelyyn ilmailualalla työskennelleiden vapaaehtoisten keskusteluoppaiden kanssa.

5.5. Yleisötapahtumat

Museolla järjestettiin seuraavat yleisötapahtumat:

14.2. Ystävänpäivä Ilmailumuseolla

Ystävänpäivänä pääsylipputarjous, ohjelmaa ja tarjouksia. Yhteensä 165 kävijää.

Pääkaupunkiseudun talvilomaviikko 19.–25.2.

Laajat aukioloajat, ohjelmaa ja tarjouksia. Talvilomaviikon aikana vieraili 1777 kävijää.

Naistenpäivä 8.3.

Ilmainen sisäänpääsy, avoimet ovet lentosimulaattoriin ja opastus. Yhteensä 223 kävijää.

Pääsiäinen Ilmailumuseolla 29.–31.3.

Maaliskuun ilmaisilta, johon osallistui peräti 170 kävijää. Koko päivän yhteensä 715 kävijää. Pääsiäisen aikana ohjattua ja omatoimista ohjelmaa. Pääsiäisviikonlopun aikana Ilmailumuseolla vieraili 657 kävijää.

Helatorstai 9.5.

Yleisöopastus ja ohjelmaa. Helatorstain tapahtuman yhteydessä pyydettiin kävijöitä vastaamaan asiakaskyselyyn heidän suosikkikohteistaan Ilmailumuseon näyttelyssä. Yhteensä 233 kävijää.

Äitienpäivä 12.5.

Ilmainen sisäänpääsy. Ohjelmaa ja tarjouksia. Äitienpäivänä Ilmailumuseolla kävi 149 kävijää.

Lastenpäivä: Kotimatka 18.5.

Ilmailumuseon vuoden suosituinta ja suurinta tapahtumaa vietettiin 18.5. yhteistyössä eri yhteistyökumppaneiden, kuten Vantaan tanssiopiston, DC Yhdistys ry:n, Jamkidsin, Ulottuvuusmatkojen ja useiden eri pelastus-, ilmailu-, ja ravintola-alan toimijoiden kanssa. Päivän ohjelmassa oli mm. avaruusaiheinen seikkailurata, pienille lapsille suunnattu non stop muskari, opastuksia ja työpajoja eri teemoilla, sekä simulaattorien ja museon eri kohteiden esittelyä. Myös museon vapaaehtoisilla ja Liiketalousopisto Perhon matkailualan opiskelijoilla oli tärkeä rooli tapahtumassa kävijöiden opastamisessa ja eri kohteiden esittelyssä. Tapahtumassa vieraili yhteensä 1451 kävijää.

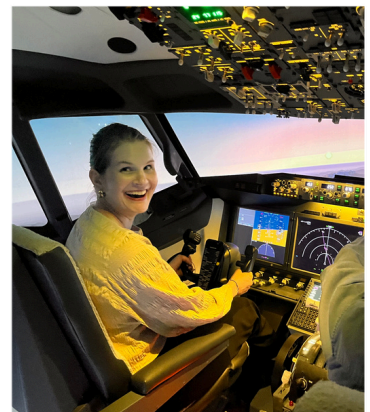
Hyrrä / Vantaan kulttuurilapset 24.8.

Loppuun varatussa vauvatapahtumassa vauvat ja aikuiset tutkivat pörisevää ääntä ja pyörivää liikettä, ja isommat sisarukset saivat tutustua näyttelyyn oman aikuisen kanssa. Päivän kolmessa esityksessä osallistujia yhteensä 79.

Syyslomaviikot 14.10.–27.10.

Ohjelmaa koko perheelle. Pääkaupunkiseudun syyslomaviikon 14.–20.10. aikana Ilmailumuseolla vieraili yhteensä 1371 kävijää ja seuraavalla viikolla 21.–27.10. 1272 kävijää.

Oktoberfest- afterit Ilmailumuseolla 11.10.

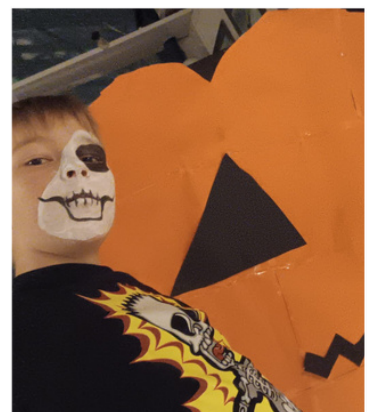
Uusi tapahtumakonseptia kahvilassa, jossa herkuteltiin saksalaistyyppisillä tarjottavilla. Tapahtumaan osallistui 33 henkilöä.

Halloween Ilmailumuseolla 1.11.

Lapsille suunnattu Halloween-tapahtuma. Ohjelmaa ja herkkuja kahvilasta. Tapahtumassa vieraili 84 kävijää.

Lennotas iltapäivä 5.11.

Yhdessä Vantaan kaupungin kulttuuripalvelujen ja Siskot ja Simot ry:n kanssa järjestetty erityisesti senioreille kohdennettu kaksikielinen tapahtuma, jonka ohjelmaan kuuluivat muusikko Mikko Alatalon ja koomikko Fredi Liliuksen esitykset sekä opastettuja kierroksia. Tapahtuma oli osa Vantaa 50 -tapahtumia, Svenska Veckania ja Miestenviikkoa. Museolla vieraili noin 60 henkilöä.

Kuvia museon tapahtumista vuodelta 2024.

Isänpäivä 10.11.

Ohjelmaa ja tarjouksia. Isänpäivänä Ilmailumuseossa vieraili 335 kävijää.

Syksyn ilmailukirjallisuuspäivä 16.11.

Myyntipöytiä, uutuuskirjaesittelyitä, ilmailukirjallisuutta ja kirjahuutokauppa. Kirjallisuuspäivänä Ilmailumuseolla vieraili 315 kävijää.

Ilmailumuseon joulumyyjäiset 7.12.

Ilmailuaiheisten tuotteiden myyjiä, käsityöläisiä ja kotimaisia design-tuotteiden myyjiä. Kahvila Museoon oli vapaa pääsy. Opastuksia ja muuta ohjelmaa. Kävijöitä 298.

Finnair Pilots` Big bandin konsertti 14.12.

Konsertin solisteina Anne Walldén ja Mikael Konttinen. Konsertti myytiin loppuun. Kahvila Yläpilvi vastasi konsertin lämpö- ja väliaikatarjoiluista. Konserttia oli kuuntelemassa 210 asiakasta.

Kuvia museon tapahtumista vuodelta 2024.

7. Elämys- ja myyntipalvelut

Suomen Ilmailumuseossa vieraili vuonna 2024 yhteensä 53 951 kävijää, mikä on tähän asti kaikkien aikojen kävijäennätys. Suurimmat asiakasryhmät olivat Museokorttiasiakkaat ja lapsiperheet. Suomalaista ilmailuhistoriaa esittelevän näyttelyn ja museon välillä hinnalla vapaasti kokeiltavissa olevan Draken-simulaattorin lisäksi museokävijöille oli tarjolla yleisö- ja tilausopastuksia, sekä etukäteen varattavia elämyspalveluja, kuten simulaattorilentoja. Museo järjesti vuoden aikana myös lukuisia pääsymaksun hintaan sisältyviä, sekä maksuttomia tapahtumia, ja osallistui oman toimialansa messuihin, näytöksiin ja muihin tapahtumiin.

Pääsylipputuottojen, pedagogisten palveluiden, museokaupan, kahvilan, tilavuokrien sekä asiantuntijapalveluiden ohella museon keskeisiä tulonhankintamuotoja ovat kokoustilavuokrat ja elämyspalvelut. Museolla on 200-paikkainen auditorio ja yksi pienempi kokoustila, joita vuokrataan yritysasiakkaille ja muille halukkaille. Museon tiloissa on myös kuusi lentosimulaattoria. Maksullisten palvelujen ja elämysten lisäksi Ilmailumuseo tarjoaa säännöllisesti myös kaikille avoimia maksuttomia tapahtumia, kuten kuukausittaiset ilmaisillat, ja on sitoutunut tarjoamaan alennetun tai maksuttoman sisäänkäynnin useille eri kävijäryhmille. Viimeisimpänä on aloitettu yhteistyö kulttuurista yhdenvertaisuutta ja saavutettavuutta edistävän Kaikukortin kanssa.

Valtakunnallisen toimintansa myötä museo tavoittaa huomattavasti suuremman yleisön kuin museossa paikan päällä vierailleet. Museo kuuluu liikenne- ja viestintäalan museoiden verkostoon, Trafiikki ry:een. Museo osallistuu aktiivisesti myös mm. Vantaan kaupungin kulttuuritoimijoiden yhteistyöskentelyyn, sekä toteuttaa omassa toiminnassaan Vantaan kulttuurilinjauksia.

7.1. Kaupalliset palvelut ja yrityskumppanuudet

Elämyspalvelut, erityisesti simulaattorilennot sekä kokonaisvaltaiset kokouspalvelut ovat museolle erottumisen väline ja taloudellisesti merkittävä tulonlähde. Elämyspalvelut konkretisoivat kokoelmien sisältöjä ja tarjoavat jokaiselle mahdollisuuden lentämiskokemukseen. Aineettomien lahjojen suosio jatkoi kasvua, ja erityisesti loppuvuodesta simulaattoreihin myytiin paljon lahjakortteja.

Vuonna 2024 museon tiloissa oli kuusi erityyppistä simulaattoria: Saab 35 Draken, Piper PA-23 Aztec, Messerschmitt Bf-109 G, Diamond DA42, Airbus A320 ja Boeing 737-8 MAX. Näistä Piper Aztec on huoltotauolla ja tekee paluun elämystarjontaan toukokuussa 2025.

Diamond DA42 on Aeropole Oy:n omistama ammattikäyttöön tarkoitettu simulaattori ja Airbus A320 ja Boeing 737 ovat Takeoff Simulations Oy:n omistamia. Niiden käytöstä museoasiakkaiden elämyslentoihin on tehty tilavuokrasopimuksen sisältämät yhteistyösopimukset. Museolla olevien simulaattoreiden lisäksi palvelukokonaisuutta täydentää Finnair Flight Academyn viiden ammattikäytössä olevan lentosimulaattorin kattaus.

Elämyspalveluiden näyttävin palvelu on OH-FIN-kuumailmapallo, jonka operaattorina toimii Aeronaut Oy ja maahenkilökuntana vapaaehtoisista muodostettu pallotiimi.

Simulaattorilentojen kouluttajina ovat toimineet pääosin vapaaehtoiset simulaattorikouluttajat museon henkilökunnalla täydennettynä. Vapaaehtoisten kouluttajien joukossa on mukana työelämässä tai eläkkeellä olevia liikennelentäjiä sekä Ilmailumuseoyhdistyksen ja Virtuaalilentäjien vapaaehtoisia. Kaikkiaan kouluttajina on toiminut 41 vapaaehtoista ja 4 museon työntekijää.

Simulaattorilentojen kouluttajina ovat toimineet pääosin vapaaehtoiset simulaattorikouluttajat museon henkilökunnalla täydennettynä. Vapaaehtoisten kouluttajien joukossa on mukana työelämässä tai eläkkeellä olevia liikennelentäjiä sekä Ilmailumuseoyhdistyksen ja Virtuaalilentäjien vapaaehtoisia. Kaikkiaan kouluttajina on toiminut 41 vapaaehtoista ja 4 museon työntekijää.

OH-FIN Kuumailmapallo.

Flight Simulator World – Lentosimulaattorimaailma

Vuonna 2020 alkanut elämispalvelujen palvelukokonaisuuden kehittäminen näkyi jälleen kaupallisena menestyksenä vuoden tuloksessa. Erityisesti Takeoff Simulations Oy:n Finnairin väreissä lentävä Airbus A320 -matkustajalentokonesimulaattori siivitti elämispalveluiden myynnin erinomaiseen tulokseen. Yhteistyö museolla Diamond DA42-koulutussimulaattoria operoivan Aeropole Oy:n kanssa on myös vahvalla pohjalla ja lisäksi Finnair Flight Academy, Aivan kuin oikeassa koneessa -elämyslennot tuottivat hyvin.

Asiakaspalautteiden perusteella erittäin onnistuneen kokemuksen tuottamisen lisäksi simulaattoreiden avulla markkinoidaan museota ja vahvistetaan omaa tulonhankintaa. Lentosimulaattorimaailma ja museon yhteistyökumppanit tarjoavat ilmailusta kiinnostuneelle kansainvälisestäkin vertailtuna monipuolisen kattauksen erilaisia ilma-aluksia.

Museon vapaaehtoiset ovat merkittävässä roolissa lennonopettajina, lentotekniikan ylläpitäjinä ja aktiivisina palveluiden käyttäjinä.

Toiminnan tunnuslukuja 2024 (2023)

A320/B737 lentosimulaattori kokonaismyynti 1–12/2024	76 977 € (61 771)
Messerschmitt Bf 109 G kokonaismyynti 1–12/2024	11 058 € (13 591)
Diamond DA42 kokonaismyynti 1–12/2024	6 200 € (9 444)
Finnair Flight Academy kokonaismyynti 1–12/2024	24 645 € (17 060)
Yhteensä	118 880 € (101 866)
Elämyslahjakortteja	432 kpl (360)
Kokonaislentoaika elämispalveluissa	855 tuntia (833)
Asiakkaita elämispalveluissa	1982 henkilöä (1759)
Vapaaehtoiskouluttajia	41 henkilöä (42)
OH-FIN lentotoiminnan tuotot	775 € (2682)
Asiakkaita lennoilla	5 henkilöä (5)
Vapaaehtoisallotiimissä	11 henkilöä (11)

7.2. Markkinointiviestintä

Elämys- ja kokouspalveluja markkinoitiin sekä printti- että verkkomediassa. Etelä-Suomen media (Vantaan Sanomat, Helsingin Uutiset ja Länsiväylä) oli jälleen keskeinen media yleismainonnassa. Myös Kauppalehdessä julkaistiin neljä onnistunutta kampanjaa. Why not Vantaa -julkaisussa oltiin paraatipaikalla ja julkaisu on edelleen jaossa. Hyviksi osoittautuneet Offerilla- ja Helsinki Card -kampanjat saivat jatkoa. Ilmailumuseo näkyi myös merkittävimmissä matkailuesitteissä ja -portaaleissa. Verkkomainontaa jatkettiin Hollantilaisen INTK-yrityksen kautta Googlen digitaalisen markkinoinnin apurahaohjelma Google Ad Grantsissa.

Uuden Ilmailumuseon varainhankinnan markkinointiviestintä käynnistettiin ilmailualan piirissä ja hanke on ollut esillä myös mm. vantaalaisissa kauppakeskuksissa, asiakaskyselyiden yhteydessä.

Ilmailualan sisäisessä mainonnassa Feeniks-lehti on tärkeä kanava, ja museolle on siinä ilmainen tapahtumasivu. Tämän lisäksi UIM-teemalla julkaistiin kaksi artikkelia ja kaksi, koko sivun mainosta. Myös Siivet, Liikennelentäjä ja Kauppalehti olivat medioita, joissa tuotiin esille elämyspalveluita ja museon palveluita.

Finnairin kanta-asiakasjärjestelmässä jatkoi museon tuotekokonaisuus: monipuolista museon tarjontaa täydentää Finnair Flight Academyssä operoitava A350-900 FFS lentosimulaattori. Museo vastaa varauspalvelusta.

Verkkomarkkinoinnin rooli jatkoi kasvuaan. Yrityksille markkinoitiin elämys-, tila- ja ravintolapalveluita verkkotapahtumissa ja sähköisillä alustoilla. Uusia kokoustila-asiakkaita saavutettiin myös Venuu-palvelun kautta.

Museoliiton Museokortti-palvelun merkityksen kasvu jatkuu, ja Ilmailumuseon Museokortti-tarjouksia markkinoidaan säännöllisesti.

Asiakaspalvelutiimi vastasi asiakaspalvelupäällikön johdolla museon digimarkkinoinnista eri kanavissa. Museon digimarkkinointi painottui ajankohtaisista tapahtumista ja palveluista tiedottamiseen ja pääsiallisina somekanavina olivat Facebook, Instagram, LinkedIn ja YouTube.

Tapahtumatiedotuksessa olivat lisäksi käytössä museon oman tapahtumakalenterin lisäksi Vantaan Tapahtumakalenteri, Museokortti, HS Menokone, Vantaan Sanomat ja Stadissa-palvelu. Lisäksi tulevat tapahtumat olivat esillä museon aulan infonäytöillä ja mainosjulisteissa, joita vietiin myös esille lähikirjastoihin ja muille yleisille paikoille museon lähialueilla.

Museokorttiasiakkaille kohdennettiin markkinointia julkaisemalla tieto tulevista tapahtumista ja kuukausittain vaihtuvista museokorttiasiakkaille suunnatuista eduista museokaupan ja kahvilan tuotteista Museokortin verkkosivuilla.

7.3. Yritysyhteistyö

Yritysyhteistyö ja kumppanuudet on todettu avainhankkeiksi UIM-hankkeen eteenpäin saattamiseksi. Toimintavuoden 2024 merkittävimmät yritysytteistyö/oppilaitoskumppanit ovat olleet säätiön omien sidosryhmien lisäksi: Haaga-Helia Aviation Business College, Vantaan Varia, Vantaan Taksi Oy, Aviarealastate Oy, Hedin Automotive, Bavaria Finland, Vääksyn ilmailulukio, Luovat Palvelut Oy ja Genpro Solutions Oy.

Helmikuussa järjestettiin ensimmäinen sijoittajailta Boeing 737-8 simulaattoriteemalla ja toimintaa jatketaan pienryhmissä vuonna 2025.

Vääksyn ilmailulukion kanssa syvennettiin yhteistyötä ja sen myötä oppilaitokseen valmistuu uusi lentosimulaattori helmikuussa 2025.

Elämyslahjoja myyvien Kokemuskauppa Oy: n ja Elämyskauppa Oy: n kanssa jatkettiin yhteistyötä. Toimintasuunnitelman mukaisesti kehitettiin vastikkeellista yhteistyötä ja palvelujen tuotteistamista.

Sopimus pohjaisten palvelujen lisäksi toteutettiin seuraavat yritysytteistyöpalvelut:

20.3. Vantaan kokoomus – Europarlamentti vaalitilaisuus

Puolustusministeri Antti Häkkinen, Kansanedustaja Pekka Toveri museolla.

22.4. Future of Aviation Seminaari – Haaga-Helian kanssa

Myynti- ja markkinointitapahtuma museolla

18.–21.1. Matka Nordic Travel Far

Museo vantaalaisena perhematkailukohteena esillä alan päätapahtumassa.

16.–17.3 Vintageland Järvenpään Aino-areena

Keräilytapahtumassa esillä museon palvelukokonaisuus.

10.–11.4. Kongressi MEETINGS & EVENTS 2024

museon kokous- ja elämyspalvelukokonaisuus esillä.

19.–21.4. Lapsimessut, Messukeskus

Museon osastolla Lastenpäivän, kesäleirien ja museon palvelukokonaisuuksien esittelyä, työpajoja, HAWK sekä Museokauppa.

14.–16.6. Suomen Ilmailuliiton päälentönäytös Vaasa.

Museokauppa ja museon palvelukokonaisuudet.

30.8.–1.9. Kotiseutupäivät Vantaa 50

Vantaalaisille ilmainen sisäänpääsy museolle Vantaan kaupungin tarjoamana

31.10. Vantaan 48. Elinkeinopäivä

Museonjohtaja ja myynti- ja markkinointipäällikkö oodi työelämän monimuotoisuudelle teemalla verkottumassa.

6.11. Haaga-Helia Aviation Business- Aviation Day

Haaga-Helian opiskelijat ja opettajat tutustuivat ilmailun historiaan ja lentosimulaattoreihin

8. Asiakaspalvelu, museokauppa ja kahvila

8.1. Asiakaspalvelu ja avoinnapito

Ilmailumuseon aukioloajat pysyivät vuonna 2024 samoina kuin aiempänä vuonna, jolloin tehtiin päätös pitää museo talvikaudella suljettuna maanantaisin.

Talvikausi (1.9.–31.5.)

Ma Suljettu

Ti 10–17

Ke-pe 10–20

La-su 10–17

Kesäkausi (1.6.–31.8.)

Ma-ti 10–17

Ke-pe 10–20

La-su 10–17

Pääsylippujen, opastusten, elämyspalvelujen, kokoustilojen ja kokoelmapalvelujen hinnat pysyivät samoina kuin vuonna 2023. Aikuisten pääsylippu maksoi 12 € ja alennusryhmät 6 €. Alle 7-vuotiaille on vapaa pääsy.

Museossa tehtiin vuonna 2024 jälleen uusi kävijäennätys, 53 951 kävijää. Määrä kasvoi edellisestä kävijäennätyksestä vuonna 2023 5412 kävijällä ja 10 %. Ilmaiskävijöiden osuus oli 14 960 eli 28 % kokonaiskävijämäärästä.

Suurimmat kävijäryhmät olivat Museokorttikävijät (11 768), aikuiset (7 767), alle 7-vuotiaat lapset (6 200), auditoriokävijät (5 528) ja 7–17-vuotiaat lapset (4 726). Museokorttikävijöiden osuus kasvoi aiemmasta vuodesta 29 %.

Museolla on käytössä Zeffi kyselytyökalu asiakaspalautteen keräämiseen. Ilmailumuseon näyttelyistä ja palveluista kerättiin asiakaspalautetta viikoittain sähköpostitse museon palveluita käyttäneille asiakkaille lähetettävällä asiakaskyselyllä, joka oli myös esillä museon yleisissä tiloissa. Vuoden aikana kyselyyn saatiin yhteensä 356 vastausta. Lisäksi asiakaspalautetta kerättiin eri tapahtumissa kuten Lasten päivässä ja joulumyyjäisissä sekä asiakkailta, että yhteistyökumppaneilta tulevan toiminnan kehittämiseksi.

Asiakaspalautetta saadaan myös muissa kanavissa kuten esimerkiksi Museokorttiasiakkaiden jättämänä Museokorttisivustolla, Ilmailumuseon Google-sivun kautta ja Facebook-arvosteluina. Asiakaskyselyjen tuloksia ja arvosteluja seurataan viikoittain ja niihin reagoidaan mahdollisuuksien mukaan.

Osana Uusi Ilmailumuseo-hanketta museon asiakaspalvelutiimi myös jalkautui loppuvuodesta 2024 useisiin kirjastoihin ja kauppakeskuksiin Vantaalla tekemään asiakastutkimusta vastaajien toiveista Uuden Ilmailumuseon palvelujen ja tilojen suhteen. Asiakastutkimus jatkuu vuonna 2025.

Ilmailumuseon asiakaspalvelu tarjoaa vuosittain harjoittelupaikkoja useille TET- ja Teppo-harjoitteluaan suorittaville yläkoululaisille, sekä matkailu- ja ravintola-alaa opiskeleville nuorille. Vuonna 2024 TET-harjoittelun suoritti 25 koululaista ja 9 toisen asteen opiskelijaa suoritti työharjoittelunsa Ilmailumuseolla. Useiden oppilaitosten kanssa on tehty jo pitkään yhteistyötä, ja esimerkiksi Varian ja Perhon opiskelijat ovat osallistuneet myös museon tapahtumiin ja messuille.

8.2. Kahvila Yläpilvi

Kahvila Yläpilvi palveli museon asiakkaita museon aukioloaikojen puitteissa. Kahvilatoiminnan suunnittelusta vastasi kahvilavastaava ja kahvilan toiminnasta vastasivat hänen lisäksi asiakaspalvelun työntekijät sekä harjoittelijat.

Kahvilatoimintaa kehitettiin saadun asiakaspalautteen perusteella. Gluteenittomien ja laktoosittomien tuotteiden määrä kahvilassa nousi merkittävästi ja erikoisruokavaliot pystyttiin huomioimaan entistä paremmin. Hävikkiä onnistuttiin minimoimaan myymällä osaa edellispäivän tuotteista alennuksella. Tuotevalikoimaa päivitettiin useasti vuoden mittaan huomioiden juhlapäivät ja tapahtumat museolla.

Kahvilassa järjestettiin myös useampi mikrotapahtuma, joilla saatiin kasvatettua myyntiä ja herätettyä asiakkaiden kiinnostusta. Esimerkkinä Oktoberfest -afterit tapahtuma lokakuussa. Myös alkoholimyynnin osuus kasvoi aiemmasta vuodesta.

Kahvilan kokonaismyynti oli yhteensä 114 359 €, kasvua viime vuoden myyntiin oli 14 %. Kahvila Yläpilvi valmisti kokous- ja juhlatarjoiluja 150 tilaisuuteen. Sen lisäksi isompiin tilaisuuksiin tilattiin tarjoiluja kahdelta eri catering-kumppanilta.

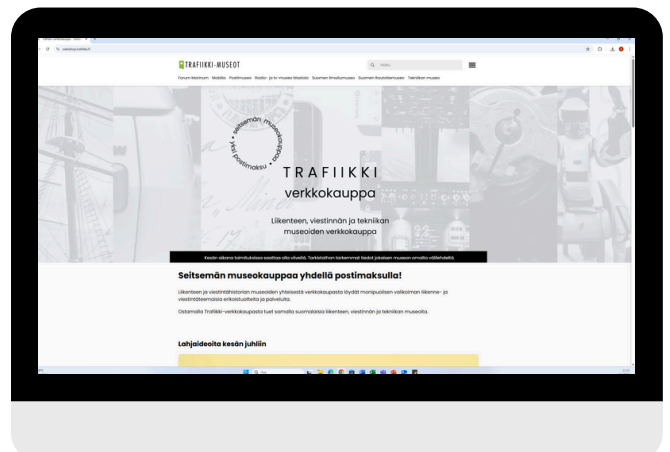
8.3. Museokauppa ja verkkokauppa

Museokauppa palveli asiakkaita museon aukioloaikoina sekä museon ulkopuolissa tapahtumissa. Museokaupan tuotevalikoimaa uudistettiin mm. uusilla liidokeilla, leluilla ja peleillä. Lisäksi museolle alettiin suunnitella ja toteuttaa Uusi Ilmailumuseo -tukituotesarjaa.

Museokauppa ja kahvila tarjosivat museokorttiasiakkaille kuukausittain vaihtuvia etuja. Loma- ja juhlapäiväsesongit sekä tapahtumat, kuten Syksyn kirjallisuuspäivä, näkyivät kaupan tuotenostoissa ja somistuksessa. Loppuvuodesta kaupassa tehtiin asiakasvirtakartoitusta, jonka perusteella tuotejärjestykseen ja esillepanoon tehtiin parannuksia. Museokaupan tuotteita markkinoitiin säännöllisesti sosiaalisessa mediassa. Museokaupan kokonaismyynti vuonna 2024 oli yhteensä 113 593 € (vuonna 2023 105 015 €).

Liikenteen ja viestinnän museoiden yhteiseen Trafiikki-verkkokauppaan lisättiin säännöllisesti uusia tuotteita. Suosituimpana tuotteena jatkoivat edelleen simulaattorilahjakortit, joita myytiin 317 kpl. Fyysisistä tuotteista parhaiten myivät käsisammuttimen näköinen juomapullo ja Finnair A350-900 -pienoismalli.

Markkinoinnin pääpaino oli isänpäivässä ja joulussa, mutta myös toukokuulle sijoittui myyntipiikki, jossa simulaattorilahjakorttien lisäksi korostuivat Lastenpäivän pääsyliput. Vuoden kokonaismyynnissä Suomen Ilmailumuseo teki Trafiikki-verkkokaupan osalta selkeästi parhaan tuloksen, yhteensä 52 498 €. Tämä oli jälleen kaikkien aikojen myyntiennätys ja jatkoa edellisen vuoden ennätykselle 42 038 € (Vuosi 2022: 34 650 €).

8.4. Kokouspalvelut

Kokoustila-, elämyspalvelu- ja simulaattorivaroituksia hoidettiin erillisessä varausvuorossa. Varauksia hoitivat pääasiassa palvelukoordinaattorit, mutta satunnaisesti myös kaksi asiakaspalvelun tuntityöntekijää.

Vuonna 2024 Ilmailumuseolla oli varattavissa kaksi kokoustilaa: 14-paikkainen Avia-kabinetti ja 200-paikkainen auditorio. Vuonna 2024 luotiin useita uusia asiakassuhteita, mutta aiempien vuosien tapaan iso osa käyttäjistä oli pitkäaikaisia kanta-asiakkaita. Kokouspalvelujen yhteydessä varattiin myös kokoustarjoiluja sekä elämyspalveluja, kuten opastuksia ja simulaattorilentoja.

Kokoustiloissa järjestettiin yhteensä 158 tilaisuutta, joihin osallistui 6 094 henkilöä. Kokoustilat olivat asiakaskäytössä yhteensä 594,5 tuntia. Tunnit jakautuivat kokoustilojen välillä seuraavasti: Aero-auditorio 432 tuntia ja Avia-kabinetti 162,5 tuntia.

Kokoustilamyynti oli yhteensä 74 808 €. Kasvua oli edelliseen vuoteen 5,95 %. (2023: 70 358 €). Kokoustilaisuuksia oli määrällisesti vähemmän, mutta kävijöitä oli enemmän. Asiakkaat siis järjestivät osallistujamäärältään isompia tapahtumia kuin vuonna 2023.

8.4. Kestävä matkailu ja Sustainable Travel Finland -ohjelma

Alkuvuodesta 2024 museo päätti aloittaa kestävyystyön ja lähteä mukaan Sustainable Travel Finland (STF) -ohjelmaan. Visit Finlandin kehittämä, maksuton ohjelma on suunnattu matkailuyrityksille ja -alueille ja sen tavoitteena on saavuttaa Sustainable Travel Finland -merkki. STF-ohjelma tarjoaa kestävän matkailun kehittämisen työkalupakin, jonka avulla kestävien toimenpiteiden ja vastuullisten valintojen systemaattinen omaksuminen yrityksen arkeen helpottuu. Sustainable Travel Finland -merkillä viestitään kansainvälisille matkailijoille kestävästä toiminnasta. STF-merkin saaneet yritykset ja alueet saavat käyttöönsä jatkuvan kehittämisen mallin, matkailun kestävään kehitykseen liittyvää uusinta tietoa sekä markkinointitukea ja lisänäkyvyyttä Visit Finlandin kanavissa.

Museon kestävän matkailun työtä vetää palvelukoordinaattori Soili Reinikainen, ja työryhmään kuuluvat yleisötyön amanuenssi Tiia Fynes, liiketoiminnan kehittämisspäälikkö Susanna Ahovaara, asiakaspalvelupäälikkö Veera Sandgren sekä palvelukoordinaattorit Ea Ek ja Hilla Leikas. Vuonna 2024 työryhmä koulutti muuta henkilökuntaa vastuullisesta matkailusta ja STF-ohjelmasta, suoritti ohjelman itsearviointin sekä aloitti vastuullisuusviestinnän sosiaalisessa mediassa. Vastuullistyö ja matka STF-polulla tulee jatkumaan myös vuonna 2025.

Ploggingia Itämeripäivänä.

Kuva näyttelystä. Kuvassa Xenia ja Simppa-nalle.

9. Vapaaehtoistoiminta

Vuonna 2024 vapaaehtoiset olivat jälleen korvaamaton apu museolla ja he tekivät arvokasta työtä museon eteen entisöinnissä, opastuksilla, arkistoasioiden parissa ja simulaattoritoiminnassa.

- Vapaaehtoiset työskentelivät museolla yhteensä 7573,6 tuntia (2023: 5705,75 tuntia).
- Vapaaehtoisia on tällä hetkellä rekisterissä yhteensä 152.
- Keskiviikkokerho: 7 aktiivista (yht. 16), ohjaaja Antti Laukkanen
- Arkistoryhmä ja pienesineet: 13 aktiivista (yht. 18), ohjaajat Aaro Sahari ja Eijakristina Sumelius
- Simulaattorivapaaehtoiset: 34 aktiivista (yht. 51), ohjaaja Henri Äijälä
- Pallotiimi, 11 aktiivista, ohjaaja Henri Äijälä
- Oppaat, 11 aktiivista (yht. 15), ohjaaja Tiia Fynes (sijaisena 30.8. asti Hilla Leikas)
- Ilmailumuseoyhdistys ry:n Tiistaikerho, 31 aktiivista, työnohjaajat Lassi Karivalo, Ari Aho ja Juha Veijalainen, museon puolesta ohjaaja Antti Laukkanen
- Ilmailumuseoyhdistys ry:n Myrsky-ryhmä, 10 jäsentä

Viestintä- ja verkostoasiantuntija Mia Kunnaskari vastasi vapaaehtoistoiminnan hallinnoinnista ja viestinnästä 17.9. asti. Tämän jälkeen vapaaehtoisten koordinoinnissa jatkoi Hilla Leikas. Vapaaehtoisille lähetettiin 3 tiedotetta sähköpostilla. Tiedotteissa oli mm. apupyyntöjä, museon ajankohtaisia kuulumisia sekä kutsut yhteisiin tapahtumiin, kuten kevät- ja joululounaalle.

Vapaaehtoisille järjestettiin seuraavat tapahtumat:

- Perehdytys uusille vapaaehtoisille 9.1., osallistujia 6
- Kevätlounas 21.5., osallistujia noin 60
- Joululounas 4.12., osallistujia noin 90

Vapaaehtoisille järjestettiin syksyllä 2024 yhteensä neljä työpajaa, joissa he pääsivät osallistumaan Uuden Ilmailumuseon näyttelyiden suunnitteluun. Työpajoihin osallistui yhteensä noin 40 vapaaehtoista.

Kauden päätösten yhteydessä vapaaehtoisia muistettiin myös puhein ja kiitoksin. Museon standaarit (nro 16–20) saivat Pekka Rossi, Matti Stockmakare, Antti-Jukka Tuomela, Sauli Klaavu ja Ari Aho.

Kuva vapaaehtoistyön palkitsemisesta. Kuvassa Pia, Hilla, Antti ja Matias.

Arkistovapaaehtoiset

Vapaaehtoisvoimin luetteloitiin lähes 4 000 kuvaa pääosin kahdesta eri kokoelmasta. Näistä kokonaisvaltaisesti digitoitiin noin 1000, kattaen myös materiaalin skannauksen. Käsittelyssä olivat 2023 alkanut Tuomo Mäkisen suuri ilma-aluksia käsittelevä valokuvakokoelma ja Suomen Ilmailuliiton lahjoituserät vuosilta 2009 ja 2024 Ilmailu- ja Lennokki-lehtien valokuva-arkistosta. Sotalentäjien 1970-luvulla perustaman Pilvenveikot-klubin arkiston järjestäminen jatkui vapaaehtoistyönä. Lisäksi arkistovapaaehtoiset kävivät luetteloituja ja Finnaan avattuja aineistoja läpi ja täydensivät luettelointitietoja portaalin palautelomakkeen avulla. Vuonna 2024 saatu Ilmailuliiton poikkeuksellisen suuri lahjoituserä ja lähestyvä Ilmailumuseon muutto johtivat vapaaehtoistoiminnan kohdentamiseen tämän kansallisesti keskeisen ja edustavuudeltaan poikkeuksellisen kokonaisuuden seulontaan, mitä työtä varten alettiin vuonna 2024 kerätä laajennettua vapaaehtoisten rinkiä ilmailun eri osa-alueiden asiantuntijoista ja harrastajista.

10. Suomen Ilmailumuseo lyhyesti

10.1. Suomen Ilmailumuseo

Suomen Ilmailumuseo on yksityinen museo, jota ylläpitää vuonna 1996 perustettu Suomen Ilmailumuseosäätiö. Museo on ilmailun valtakunnallinen vastuumuseo. Säätiön taustayhteisöt ovat Finavia Oyj, Finnair Oyj, Ilmailumuseoyhdistys ry, Patria Oyj, Suomen Ilmailuliitto ry sekä Vantaan kaupunki. Lisäksi Ilmavoimat on mukana säätiön edustajistossa. Museo sijaitsee Helsinki-Vantaan lentoaseman läheisyydessä Aviapoliksen alueella.

Suomen Ilmailumuseon kokoelmassa on noin 11 000 esinettä sisältäen muun muassa ilma-aluksia, ilma-aluksen osia, moottoreita, laitteita, lentovarusteita, virkapukuja ja muuta ilmailuun liittyvää esineistöä. Lisäksi museon kokoelmiin kuuluu noin 1500 hyllymetriä asiakirja-aineistoa, noin 285 000 valokuvaa sekä laaja kokoelma ilmailualan kotimaisia ja ulkomaisia julkaisuja.

Vapaasti saavutettavia aineistoja päivitetään säännöllisesti avoimeen Finna-tiedonhakupalveluun. Museolla on Finnassa organisaatiokohtainen palvelu ilmailumuseo.finna.fi, jossa museo on julkaissut laajoja koosteita. Aineistoja on julkaistu jo yli 15 000 tietuetta. Lisäksi museolla on Kolmosten siivillä -virtuaalinäyttely Digimuseossa.

Museon perusnäyttely esittelee suomalaisen ilmailun historian kannalta merkittäviä ilma-aluksia ja muuta ilmailuun liittyvää esineistöä. Lisäksi museo järjestää vaihtuvia erikoisnäyttelyjä. Näyttelyihin asiakas voi tutustua myös yleisö- ja tilausopastuksilla sekä työpajojen kautta. Museo järjestää omia tapahtumia ja tilaisuuksia, sekä osallistuu oman toimialansa messuihin, näytöksiin ja muihin tapahtumiin. Museon yhteydessä toimii museokauppa sekä oma Kahvila Yläpilvi.

Suomen Ilmailumuseossa vierailee vuosittain yli 50 000 asiakasta. Suurin yksittäinen kävijäryhmä on perheet. Ilmailuharrastajat ja erilaiset opastusryhmät ovat myös hyvin edustettuina.

Pääsylipputuottojen, pedagogisten palveluiden, museokaupan, kahvilan, tilavuokrien sekä asiantuntijapalveluiden ohella museon keskeisiä tulonhankintamuotoja ovat kokoustilavuokrat ja elämyspalvelut. Museolla on 200-paikkainen auditorio ja yksi pienempi kokoustila, joita vuokrataan yritysasiakkaille. Museon tiloissa on kuusi lentosimulaattoria, joista tällä hetkellä lentokäytössä kaksi museon ja kolme yhteistyökumppanien omistamaa.

10.2. Sidosryhmätyö

Uusi Ilmailumuseo -hankkeen käynnistymisen myötä keskustelut sidosryhmien kanssa jatkuivat erityisesti uuden museon mahdollistamien yhteistyömallien pohjalta. Erityisesti säätiön taustayhteisöjen kanssa aktivoitiin keskusteluja tulevasta yhteistyöstä. Näiden lisäksi työstiin hankkeen varainhankintamallia ja pohjustettiin uusia avauksia yritysten suuntaan. Museo on pitänyt aktiivisesti yllä suhteita vantaalaisiin valtuutettuihin, ja kutsunut heitä säännöllisesti myös museolle tutustumaan.

Taustayhteisöt:

Finavia Oyj:n johdon kanssa käytiin keskusteluja yleisesti yhteistyöstä ja tulevaisuuden tavoitteista. Aiheena mm. nykyisen museorakennuksen jatkokäyttö ja maanvuokrasopimus. Museo toimi asiantuntijapuna HKI-Vantaan lentoasemalle Finavian tuottamassa näyttelyssä.

Finnair Oyj:n johdon kanssa avattiin keskustelua museon uusiin mahdollisuuksiin liittyen.

Patria Oyj:n kanssa avattiin keskustelu yhteistyöstä uuden museon näyttelyihin liittyen, sekä muusta asiantuntijatyöstä.

Ilmailumuseoyhdistys ry:n kanssa jatkettiin tapahtumiin liittyvää yhteistyötä ja keskusteltiin ajatuksista uuteen museoon liittyen.

Suomen Ilmailuliiton kanssa jatkettiin keskustelua ja vaihdettiin ajatuksia uuden museon tilojen mahdollisuuksista.

Vantaan kaupungin kanssa jatkettiin monipuolista yhteistyötä. Vantaan kaupungin johdolla on ollut merkittävä rooli UIM-hankkeen edistämisessä. Museo on jatkanut verkostoitumistaan vantaalaisten kulttuuri-, matkailu- ja vapaaehtoistoimijoiden kanssa. Museo tuotti sisältöä kaupungin 50-vuotisjuhlavuoteen mm. Lastenpäivän ja yleisesti kulttuuritarjontaan mm. Kulttuurilapset-konseptin sekä Kotiseutupäivien ohjelmaa.

Trafiikkiverkostossa vuoden aikana kehitettiin verkoston yhteistyötä verkostotapaamisissa. Museonjohtaja jatkoi Trafiikki-museot ry:n hallituksessa varapuheenjohtajana.

Suomen Ilmailumuseo on jäsen **ICOMissa** (International Council of Museums), **IATM:ssa** (International Association of Transport and Communications Museums), **Ilmailumuseoyhdistys ry:ssä**, **Malmin lentoaseman ystävät ry:ssä**, **Trafiikki-museot ry:ssä** sekä **Suomen sotahistoriallisessa seurassa**. Museo toimii aktiivisesti myös Ilmailumuseoiden kansainvälisessä verkostossa (osa CIMUSET:ia).

11. Henkilöstö

11.1. Henkilökunta

Museon henkilöstössä oli vuoden aikana muutoksia. Valokuva- ja tietoaineistoista vastaava amanuenssi, viestintä- ja verkostoasiantuntija sekä kiinteistöapulainen lopettivat museolla. Heidän tilalleen palkattiin uudet henkilöt (viestintäpäällikkö aloittaa 3/25). Näyttelytuottaja ja liiketoiminnan kehityspäällikkö aloittivat elokuussa määräaikaissa työsuhteessa. Yleisötyön amanuenssi oli opintovapaalla elokuun loppuun asti. Tutkija Panu Nykänen työskenteli määräaikaisena Svenska Kulturfondenin rahoittamassa projektissa.

Kokoaikainen henkilökunta

Amanuenssi (esinekokoelmat)	Eijakristina Sumelius
Amanuenssi (valokuva- ja tietoaineistot)	Tapio Juutinen (31.1.saakka) Aaro Sahari (4.3. alkaen)
Asiakaspalvelupäällikkö	Veera Sandgren
Intendentti	Matias Laitinen
Kiinteistövastaava	Tero Liljamo
Kiinteistöassistentti	Leena Vainio (1.5. alkaen)
Konservaattori, entisöintipäällikkö	Antti Laukkanen
Liiketoiminnan kehityspäällikkö	Susanna Ahovaara (1.8. alkaen)
Museoapulainen	Petri Fogde (31.7. saakka)
Museonjohtaja	Pia Illikainen
Myynti- ja markkinointipäällikkö	Henri Äijälä
Näyttelytuottaja	Meiju Pax (1.8. alkaen)
Palvelukoordinaattori	Ea Ek
Palvelukoordinaattori	Hilla Leikas
Palvelukoordinaattori	Soili Reinikainen
Projektipäällikkö	Valeri Saltikoff
Tutkija	Panu Nykänen (3.6.–30.9.)
Viestintä- ja verkostoasiantuntija	Mia Kunnaskari (17.9. saakka)
Yleisötyön amanuenssi	Tiia Fynes (opintovapaalla 30.8. saakka)

Asiakaspalvelun tuntityöntekijöinä museolla ovat työskennelleet Hamda Farah, Zulayho Farhodova, Sora Salminen, Xenia Laur, Aaro Liukkonen, Tessa Lyyvuo, Vincent Matsuke, Rasmus Suominen, Rene Tiitto, Leena Vainio sekä Miina Vainio. Lisäksi kesätoissa oli tuntityöntekijöinä Jonatan Niskanen ja Pihla Westerdahl.

Kahvila Yläpilvessä oli vuoden aika työharjoittelija Rasmus Suominen noin 2 kk jaksossa, hän jatkoi harjoittelun jälkeen tuntityöntekijänä. Lisäksi asiakaspalvelussa oli vuoden aikana 9 harjoittelijaa (Xenia, Jari, Tessa, Eelis, Saida, Jesse, Shanessa, Jenny ja Anastasia), heistä Xenia Laur ja Tessa Lyyvuo jatkoivat tuntityöntekijöinä asiakaspalvelussa. Harjoittelijoista yksi oli liiketalouden opiskelija ja loput matkailualan opiskelijoita.

Kesän aikana museolla työskenteli kaksi alaikäistä nuorta kahden viikon jaksoissa nuorten kesätyösetelillä (Miro ja David).

Museossa oli vuoden aikana myös 25 yläasteikäistä TET-harjoittelijaa (Aapo, Adrian, Alann, Luukas, Lenni, Robert, Pihla, Matias, Tomi, Siddhartha, Sampo, Dia, Anna-Sofia, Elmeri, Väinö, Luka, Akseli, Pyry, Joa, Tristan, Siina, Vilho, Rehab, Roni ja Toivo).

11.2. Henkilöstön koulutus

Henkilökunta osallistui aktiivisesti useisiin oman ammattialansa koulutuksiin, seminaareihin ja neuvottelupäiviin, joita järjestivät muun muassa Museoliitto, Museoalan ammattiliitto, Trafiikki ry sekä eri korkeakoulut ja ammatilliset oppilaitokset. Henkilökunta osallistui vuoden aikana koulutuksiin ja seminaareihin keskimäärin 8 päivää / henkilö (v. 2023 8 päivää / henkilö).

Palvelukoordinaattoreista Ek ja Reinikainen suorittivat museotalle suunnatun liiketoiminnan ammattitutkinnon. Palvelukoordinaattori Leikas puolestaan aloitti Management Institute of Finlandissa museoalan lähiesihenkilötyön valmennusohjelma. Asiakaspalvelupäällikkö aloitti digitaalisen markkinoinnin koulutuksen.

Museo järjesti keväällä ja syksyllä 2024 kaksi DAN Basic Life Support / First Aid Provider -ensiapukurssia henkilökunnalleen ja vapaaehtoisille. Niille osallistui yhteensä 16 henkilökunnan jäsentä ja kuusi vapaaehtoista.

Entisöintipäällikkö on toiminut työsuojeluvaltuutettuna ja osallistunut työsuojelupalaveriin. Näissä puheenjohtajana toimii museonjohtaja. Muut jäsenet ovat kiinteistöpäällikkö ja kiinteistöassistentti sekä tarvittaessa työsuojelupäällikön virkaa hoitava intendentti. Toimikunta kokoontuu 2–3 kertaa vuodessa.

SAFE-hanke museolla.

Kuvassa Aaro, Veera ja Hilla Tukholman tekniikanmuseossa

12. Kiinteistö

Suomen Ilmailumuseo sijaitsee Finavia Oyj:n omistamalla vuokratontilla, jonka vuokrasopimus päättyy 31.12.2028.

Museorakennuksen ikä näkyy mm. huolto- ja kunnossapitotoimien lisääntymisenä. Tilat ovat yleisesti ottaen toimimattomat ja ahtaat. Suurista näyttelytiloista (I- ja II-halli) puuttuva lämmitysjärjestelmä vaikuttaa asiakaskokemukseen ja vaikeuttaa museoesineiden pitkäaikaista säilyttämistä; toimivathan näyttelytilat myös ilma-aluskokoelman varastointitiloina niiden koon ja kokoelmatilojen tilanahtauden vuoksi. Optimaalisten säilytysolosuhteiden säätäminen tilakohtaisesti on ylipäättään mahdotonta nykyisessä kiinteistössä, eivätkä henkilökunnan työskentelyolosuhteetkaan ole enää kaikilta osin nykyajan vaatimusten tasolla.

Kiinteistön ylläpidossa ja huollossa on vuonna 2024 keskitytty aikaisempien vuosien tapaan tärkeimpien teknisten kokonaisuuksien (mm. ilmanvaihto) toiminnan varmistamiseen, jotta museon toiminnot nykyisen konseptin mukaisesti ovat mahdollisia. Vuonna 2024 on tehty huoltoja ja korjauksia erityisesti ilmanvaihto-, murtohälytys- ja paloilmalaitteisiin. Pienemmän ilmanvaihtokoneen lämmöntalteenottojärjestelmään on vaihdettu sähkömoottori ohjainlaitteineen rikkoutuneen tilalle. Murtohälytinalaitteisto on testattu ja huollettu ja erityisesti entisöintitilan suojausta on parannettu, sekä järjestelmän toimivuus on varmistettu uudella lisäantennilla. Museon aulatilaa rikkoutuneita paloilmalaitteita on myös vaihdettu uusiin.

Kattorakenteiden huopapinnoitteita on korjattu ja samalla pyritty poistamaan ennaltaehkäisevästi erilaisilla tiivistysaineilla mahdollisia tulevia vesivuotoja. Kattojen sadevesijärjestelmää on puhdistettu ja irronneita osia kiinnitetty sadeveden hallitsemattoman vuotamisen estämiseksi. Myös kattokaivojen sähkölämmitys on huollettu. Ilmanvaihtokoneille on tehty normaalit määräaikaishuollot, samoin näyttelyhallien painovoimaisen ilmanvaihdon suodattimet on vaihdettu aikataulun mukaisesti.

Piha-aluetta on siivottu ja järjestelty erityisesti takapihan osalta pyrkimyksenä sadevesien ohjaaminen pois rakennusten seinien viereltä. Osana museon muuttovalmisteluja on myös erilaista metalliromua kerätty pois varastotiloista ja piha-alueelta. Välihallin muutostyöt kokoelmien luettelointityöhön paremmin soveltuvaksi tilaksi aloitettiin vuonna 2023 ja ne on saatu valmiiksi alkuvuodesta 2024. Joulukuussa 2024 on aloitettu toimistotilojen, aulan ja arkisto 15:n kosteus ja lämpötilaseuranta uudella WLAN- verkkoon kytketyllä järjestelmällä, jotta mahdollisiin vesivuotoihin ja sisäilmaongelmiin ehditään reagoida mahdollisimman pian. Järjestelmää on tarkoitus laajentaa myös muihin kokoelma- ja näyttelytiloihin vuoden 2025 aikana. Kiinteistötiimissä on työskennellyt kaksi henkilöä (kiinteistöpäällikkö ja assistentti), lisäksi kesäksi 2024 palkattiin lomien ajaksi yksi kesätyöntekijä.

Suomen ilmailumuseosäätiö omistaa myös Asikkalan Vesivehmaan lentokentällä sijaitsevan sodanaikaisen lentokonehallin. Kyseisen Vesivehmaan osayleiskaavassa suojelluksi määritellyn hallirakennuksen omistuspohjan muutoksesta on aloitettu keskustelut eri toimijoiden kesken loppuvuodesta 2024.

Talvikunnossapidosta kaudella 2023–24 vastasi All Time Oy. Kaudelle 2024–25 vastaavaksi urakoitsijaksi valittiin kilpailutuksen tuloksena Kiinteistöpalvelut Kleimola.

13. Säätiö

13.1. Säätiön hallinto

Lähipiiritoimet

Säätiö on tehnyt toimintavuonna lähipiirinsä kanssa seuraavia taloudellisia toimia:

Finavia Oyj

- Ostanut museon tarjoamia kokous- ja kahvilapalveluja yht. 19 071,05 eurolla
- On myöntänyt museolle vastikkeellista alennusta maanvuokraan 40 000 euroa (1.7.24-30.6.2025 väliselle ajalle)
- Museo on maksanut Finavia Oyj:lle maanvuokraa 45 180,52 euroa
- Museo on maksanut Finavia Oyj:lle kiinteistöveroaa museon maa-alueesta 762,82 euroa

Finnair Oyj

- Ostanut museon arkistointipalveluja yht. 16 845,90 euroa
- Ostanut museon tarjoamia kokous- ja kahvilapalveluja yht. 7 084,95 eurolla
- Museo on ostanut Finnair Oyj:ltä tuotteita ja simulaattoripalveluita myyntiin 13 910,40 eurolla

Ilmailumuseoyhdistys ry

- Alla mainittujen lisäksi Ilmailumuseoyhdistys on tehnyt yksittäisiä käteisostoja
- Tarjonnut museolle veloituksetta mainostilaa julkaisemastaan Feeniks-lehdestä
- Käyttänyt yhteistyösopimuksen mukaisesti korvauksetta museon toimisto-, varasto-, näyttely- ja kokoustiloja
- Museo on ostanut yhdistykseltä tuotteita myyntiin yht. 979,60 eurolla
- Museo on maksanut mainostilasta Feeniks-lehdessä yht. 1 050 euroa

Suomen Ilmailuliitto ry

- Ostanut museon tarjoamia kokouspalveluja yht. 3 014 eurolla

Vantaan kaupunki

- Ostanut museon tarjoamia kokouspalveluja, ostanut pääsylippuja ja opastuksia yht. 19 988,41 eurolla
- Ostanut museolta Vantaa kulttuurilapset Hyrrä-työpajoja yht. 1 928,84 eurolla
- Myöntänyt museolle hakemuksesta toiminta-avustusta 60 000,00 euroa
- Myöntänyt museolle hakemuksesta avustusta Lastenpäivä-tapahtumaan 4396,25 euroa
- Maksanut museolle ilmaisesta avoinnapidosta Vantaan kotiseutupäivänä 1882,25 euroa
- Museo on maksanut Vantaalle elintarvikevalvonnan perusmaksun 150 euroa

Säätiön muu lähipiiri ei ole tehnyt taloudellisia toimia säätiön kanssa. Säätiön hallintoelimille ja tilintarkastajille on maksettu palkkioita yhteensä 82 897,25 euroa.

13.2. Edustajisto

Edustajiston sääntömääräinen kevätkokous pidettiin 24.4.2024 ja syyskokous 11.12.2022. Sihteerinä edustajiston kokouksissa toimivat Valeri Saltikoff (kevätkokous) ja Susanna Ahovaara (syyskokous). Suomen Ilmailumuseosätiön edustajiston kaudella 2023–2024 muodostivat

Varsinaiset jäsenet:

Marcus H. Borgström (Ilmailumuseoyhdistys ry)
Jouni Finnilä (Finnair Oyj)
Jari Helander (Ilmailumuseoyhdistys ry)
Jouko Helin (Ilmailumuseoyhdistys ry)
Matti Kiiskinen (Ilmailumuseoyhdistys ry)
Sami Kiiskinen (Finavia Oyj)
Jari Kilpeläinen (Suomen Ilmailuliitto ry), varapuheenjohtaja
Raimo Korpi (Ilmailumuseoyhdistys ry)
Reino Myllymäki (Ilmailumuseoyhdistys ry)
Timo Rimpioja (Patria Oyj)
Olli Saarikko (Vantaan kaupunki)
Janne Salonen (Ilmailumuseoyhdistys ry), puheenjohtaja

Varajäsenet:

Lassi Karivalo
Antti Hyvärinen
Juhani Tyllilä
Pekka Skyttä
Heli Lumes
Martti Nurminen
Hannu Halonen
Kaisa Mölläri
Erja Reinikainen
Aleksi Ojala
Petri Koskinen
Mikkö Skön

Erovuorossa edustajiston syyskokouksessa olivat Marcus Borgström (Lassi Karivalo), Jouni Finnilä (Antti Hyvärinen) sekä Jari Helander (Juhani Tyllilä). Lisäksi Martti Nurminen vetäytyi edustajiston varajäsen tehtävästä siirtyessään Suomen Ilmailumuseosätiön hallituksen jäseneksi tammikuusta 2025 alkaen.

Finnair nimesi Jouni Finnilän (Antti Hyvärinen) jatkamaan edustajistossa seuraavalle kolmivuotiskaudelle. Samoin Ilmailumuseoyhdistys nimesi Marcus Borgströmin (Lassi Karivalo) sekä Jari Helanderin (Juhani Tyllilä) jatkamaan tehtävässään. Finavia nimesi Martti Nurmisen tilalle varajäseneksi Pia Fastin.

Edustajiston puheenjohtajaksi vuodelle 2025 valittiin Reino Myllymäki ja varapuheenjohtajaksi Jari Kilpeläinen.

13.3. Hallitus

Suomen Ilmailumuseosäätiön hallituksen kaudella 1.1.–31.12.2024 muodostivat:

Jarkko Konttinen, puheenjohtaja

Juha Klemettinen, varapuheenjohtaja (Ilmailumuseoyhdistys ry)

Petri Hepola (Patria Oyj) 31.12.2024 saakka, Kari Renko (Patria Oyj) 1.1.2025 alkaen

Ilkka Kangastalo (Suomen Ilmailuliitto ry)

Hannu Karu (Finavia Oyj) 31.12.2024 saakka, Martti Nurminen (Finavia Oyj) 1.1.2025 alkaen

Kaarlo Karvonen (Finnair Oyj)

Janne Pauni (Ilmailumuseoyhdistys ry)

Janne Rönnbäck

Teo Soikkeli (Vantaan kaupunki)

Säätiön hallitus kokoontui 10 kertaa.

Hallituksen sihteerinä on toiminut Ilkka Kangastalo. Säätiön toimitusjohtajana on toiminut Pia Illikainen (varatoimitusjohtajana Valeri Saltikoff).

13.4. Tilintarkastus

Tilintarkastajina toimivat KHT-tilintarkastaja Marko Saxell ja varatilintarkastaja KHT-tilintarkastaja Lauri Lehtoviita, LeadAudit Oy

Kuvassa hallituksen puheenjohtaja Jarkko Konttinen.

Kuvassa tilintarkastaja Marko Saxell.

14. Talous

Vuosi 2024 oli museon omien tuottojen osalta onnistunut, erityisesti verkkokauppamyynä sekä simulaattorit ylittivät asetetut tavoitteet. Myös lahjoitusten osuus nousi edellisvuodesta, merkittävimpänä Finnairilla työskennelleen Raimo Saarisen 50 000 euron testamenttilahjoitus ilmailumuseotoiminnalle.

Museon taloutta tarkastellaan museon johdon taloudenseurannassa kahtena eri kokonaisuutena; toimivan museon budjettina ja Uusi Ilmailumuseo -hankkeen budjettina. Hankkeen kohdalta kuluja pystyttiin rahoittamaan OKM:n vuonna 2018 myöntämän, ja vuonna 2022 uudelleenbudjetoidun investointiavustuksen turvin. Toimivan museon osalta talous noudatti pitkälti edellisten vuosien linjaa. Kaupungin avustustaso jäi haetusta ja budjetoidusta 100 000 eurosta. Talouden hankinnat tehtiin pohditusti ja jatkuvasti säästöjä hakien.

Kokonaistulot olivat 1 638 943 euroa, joka oli 169 839 euroa enemmän kuin vuonna 2023. Valtionavustusten (VOS ja valtakunnallisen vastuumuseon lisärahoitus) määrä oli yhteensä 577 763 euroa.

Omien tulojen osuus kokonaistuloista pysyi samalla tasolla kuin edellisvuotena, ollen 47 prosenttia.

Suurin yksittäinen menoerä oli henkilöstökustannukset 949 811 euroa, joka oli 13,3 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Henkilöstökustannusten nousu johtui uusista rekrytoinneista hankkeeseen sekä TES:n mukaisista palkankorotuksista.

Museon toiminnan kulut olivat -1 709 880 euroa (luku ei sisällä suunnitelman mukaisia poistoja ja varaston muutosta).

Toimintavuodelle 2024 saatiin erilaisia toiminta- ja hankeavustuksia seuraavasti:

- Opetus- ja kulttuuriministeriö, harkinnanvarainen avustus VALVA-museoiden valtakunnallisiin erityistehtäviin 263 000 €
- Vantaan kaupunki, toiminta-avustus 60 000 €
- Vantaan kaupunki, avustus 50-vuotisjuhlavuoden tapahtumiin (Lastenpäivä) 4396,25 €
- Opetus- ja kulttuuriministeriö, erityisavustus Uusi Ilmailumuseo -hankkeen kustannuksiin 392 000 €
- Svenska Kulturfonden, avustus Atle Blomqvistin henkilöarkiston järjestäminen 10 000 €
- Suomen Ilmailuliiton Tukisäätiön avustus "Nuoret taivaalle – Piper Aztec lentosimulaattori" 2 500 €

Museon tulos oli rahoituskulujen ja verojen jälkeen -334 470,65 euroa. Tuloslaskelma sisältää suunnitelman mukaisia poistoja käyttöomaisuudesta -258 750 euroa (-259 946 € vuonna 2023) sekä vapaaehtoisen kuluvarauksen (museon maa-alueen ennallistamiskuluihin varautuminen).

Museon maksuvalmius vaihteli vuoden aikana heikon ja välttävän välillä.

Olennaiset tapahtumat tilikauden jälkeen ja arvio tulevasta kehityksestä

Uusi Ilmailumuseo -hanke siirtyy vuoden 2025 alusta hankintavaiheeseen, ja hankintavaiheen kautta kehitysvaiheeseen. Kehitysvaiheessa tarkennetaan rakennushankkeen, näyttelyiden ja muiden hankintojen kustannukset. Kokonaisrahoitussuunnitelmasta sovitaan yhdessä Vantaan kaupungin ja OKM:n kanssa. Jos uuden museon suunnitelma suhteessa rahoitussuunnitelmaan todetaan toteuttamiskelpoiseksi, säätiön hallitus päättää rakennushankkeen käynnistämisestä alkuvuonna 2026.

Vuoden 2025 aikana on tavoitteena saada hankittua merkittävä määrä omarahoitusta, vuoden 2026 alussa myös täytyy olla tiedossa n. 1 milj. euron rahoitus näyttelyiden suunnittelua ja rakentamista varten. Kokonaisuudessaan omarahoituksen tarve on (hankkeen lainaosuudesta riippuen) n. 4–5 milj. euroa. Rahoitusta haetaan säätiöiltä, yrityksiltä ja yksityisiltä.

Omarahoitus on suuri haaste säätiön kokoiselle toimijalle. Omarahoitusosuutta pystytään jonkin verran skaalaamaan, esimerkiksi supistamalla näyttelyiden budjettia.

Mutta omarahoituksen puute voi pahimmillaan estää hankkeen etenemisen, joten vähintäänkin aikataulun viivästymiseen on syytä varautua. Museon johto ja säätiön hallitus seuraavat säännöllisesti hankkeen kokonaistilannetta mm. päivitettävän riskianalyysin avulla.

Museon asiakastiloja aletaan sulkea asteittain vuoden 2026 aikana, kokoustilat ja simulaattorit pidetään avoinna pitkälle 2027 vuoteen. Tavoitteena on minimoida sulkemisen aiheuttamat tulojen menetykset. Vuosiin 2026 ja 2027 liittyy kuitenkin avoimia taloudellisia epävarmuuksia. Esimerkiksi OKM:n VOS-rahoitukseen on yleisesti ennakoitu kohdistuvan vuotta 2025 suurempia leikkauksia, myös Vantaan kaupungin toimintatukea haetaan joka vuosi erikseen. Nämä epävarmuustekijät vaikuttavat omalta osaltaan museon ja Uusi Ilmailumuseo -hankkeen suunnitteluun negatiivisesti – pitkän aikavälin talouden suunnittelu on hankalaa, ja asioihin joudutaan reagoimaan lyhyellä varoitusajalla (esim. budjettileikkaukset).

English Summary

CEO's review

2024 Was a Turning Point for the Finnish Aviation Museum

The New Aviation Museum project was finally launched after the state confirmed investment funding in the spring's supplementary budget. Planning and building the new museum began with energy and excitement, and good progress was made during the year. It was also a busy year at the museum – we broke our visitor record again. Nearly 54,000 people visited the museum in 2024. While preparing for the new museum, we also developed new services. One highlight was Children's Sundays, held once a month, which were very well received.

A great sign in our visitor numbers was the share of children and young people: 20% of our visitors were under 18. The growing popularity of the Museum Card also showed in the statistics – visits with the card increased by 29% compared to the previous year.

Starting the New Aviation Museum project removed long-term uncertainty about our future. This had a clear positive effect on staff wellbeing and strengthened our team spirit. During the year, we hired new people and planned more recruitments to support the project.

The project also brought pressure to raise self-funding. The biggest challenge this year and in the coming years will be securing this funding. We invite both companies and individuals to join this shared effort – to help preserve Finland's aviation heritage and to build a new, international-level visitor destination in Aviapolis, Vantaa.

I want to thank everyone who made the start of this project possible. Special thanks to the Ministry of Education and Culture, Minister Sari Multala, and the leadership of the City of Vantaa. Warm thanks also to our museum staff, the foundation board, our volunteers, and all our important partners.

I warmly welcome both new and old friends to join us on this journey toward the new museum!

Pia Illikainen
CEO
Museum director

Picture: Milla Illikainen